

بسم الله الرحمن الرحيم

مروری بر بیانات مقام معظم رهبری پیرامون شفافیت و مفاهیم مرتبط با آن

اردیبهشت ۱۳۹۵

گروه شفافیت برای ایران

فهرست.....	۲
مقدمه.....	۶
روش گردآوری مطالب.....	۶
۱ نظارت.....	۷
بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم.....	۱۳۸۶/۱۲/۲۲
بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی.....	۱۳۸۴/۰۴/۰۷
بیانات در دیدار نمایندگان مجلس نهم.....	۱۳۹۱/۰۳/۲۴
بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی.....	۱۳۸۹/۰۳/۱۸
بیانات در دیدار دانشجویان.....	۱۳۹۲/۰۵/۰۶
۲ شفافیت (و مشتقات یا معنای آن):.....	۹
بیانات در دیدار مسئولان دستگاه‌های مختلف، فعالان اقتصادی، و مدیران مراکز علمی و رسانه‌ای و نظارتی.....	۱۳۹۲/۱۲/۲۰
بیانات در دیدار مسئولان اقتصادی و دست‌اندرکاران اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی.....	۱۳۸۵/۱۱/۳۰
بیانات در دیدار مسئولان اقتصادی و دست‌اندرکاران اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی.....	۱۳۸۵/۱۱/۳۰
بیانات در دیدار فعالان بخش‌های اقتصادی کشور.....	۱۳۹۰/۰۵/۲۶
بیانات در دیدار اعضای شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی.....	۱۳۸۸/۱۰/۲۹
بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت.....	۱۳۸۱/۰۶/۰۴
پیام به مناسبت آغاز به کار هشتمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی.....	۱۳۸۷/۰۳/۰۷
پیام به مناسبت آغاز به کار هشتمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی.....	۱۳۸۷/۰۳/۰۷
بیانات در خطبه‌های نماز عید سعید فطر.....	۱۳۸۸/۰۶/۲۹
بیانات در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی.....	۱۳۸۵/۰۳/۲۹
بیانات در خطبه‌های نماز جمعه.....	۱۳۸۸/۰۳/۲۹
بیانات در دیدار مداحان اهل بیت علیهم‌السلام.....	۱۳۹۴/۰۱/۲۰
بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت.....	۱۳۹۴/۰۴/۰۶
۳ پاسخگویی مسئولین:.....	۱۳
بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم.....	۱۳۸۳/۰۱/۲۶
بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت.....	۱۳۸۴/۰۶/۰۸
بیانات در دیدار مردم استان همدان.....	۱۳۸۳/۰۴/۱۵
بیانات در دیدار مردم استان همدان.....	۱۳۸۳/۰۴/۱۵

- ۱۴..... ۱۳۸۳/۰۱/۰۲ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی
- ۱۴..... ۱۳۸۸/۰۳/۲۹ - بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران
- ۱۴..... ۱۳۸۴/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی
- ۱۵..... ۱۳۸۴/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی
- ۱۵..... ۱۳۷۹/۱۲/۲۲ - بیانات در جلسه پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر
- ۱۵..... ۱۳۸۳/۰۱/۰۲ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی
- ۱۵..... ۱۳۸۲/۰۲/۲۲ - بیانات در جلسه پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی
- ۱۵..... ۱۳۸۳/۰۱/۰۲ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی
- ۱۶..... ۱۳۸۳/۰۳/۲۷ - بیانات در دیدار نمایندگان مجلس
- ۱۶..... ۱۳۷۹/۰۹/۱۲ - بیانات در دیدار کارگزاران نظام
- ۱۷..... ۱۳۶۸/۰۶/۰۸ - بیانات در دیدار اعضای هیأت دولت
- ۱۷..... ۱۳۸۷/۰۲/۱۴ - بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز
- ۱۷..... ۱۳۸۳/۰۸/۰۶ - بیانات در دیدار کارگزاران نظام
- ۱۷..... ۱۳۸۳/۰۱/۰۱ - پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۸۳
- ۱۸..... ۱۳۸۰/۰۶/۰۵ - بیانات در دیدار رئیس جمهوری و اعضای هیأت دولت
- ۱۸..... ۱۳۷۸/۱۲/۱۱ - بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم
- ۱۹..... ۱۳۸۳/۰۶/۰۴ - بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت
- ۴ مبارزه با فساد: ۲۰.....**
- ۲۰..... ۱۳۸۳/۱۰/۱۷ - بیانات در دیدار رؤسای دانشگاه‌ها
- ۲۰..... ۱۳۸۳/۰۳/۲۷ - بیانات در دیدار نمایندگان مجلس
- ۲۰..... ۱۳۸۲/۰۶/۰۵ - بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیأت دولت
- ۲۱..... ۱۳۸۲/۰۳/۱۴ - بیانات در سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)
- ۲۱..... ۱۳۸۲/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی
- ۲۱..... ۱۳۸۲/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی
- ۲۲..... ۱۳۸۱/۰۳/۱۴ - بیانات در سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)
- ۲۲..... ۱۳۸۰/۰۹/۱۶ - بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران
- ۲۲..... ۱۳۷۵/۰۲/۲۶ - بیانات در دیدار روحانیون و مبلغان
- ۲۲..... ۱۳۹۲/۱۲/۲۰ - بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی
- ۲۳..... ۱۳۸۴/۰۲/۱۹ - بیانات در دیدار دانشجویان استان کرمان
- ۲۳..... ۱۳۸۱/۰۷/۳۰ - بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم
- ۲۴..... ۱۳۸۱/۰۷/۳۰ - بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم
- ۲۴..... ۱۳۸۰/۰۲/۱۰ - فرمان هشت ماده‌ای مبارزه با فساد به سران قوا
- ۲۶..... ۱۳۸۱/۰۶/۰۴ - بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیأت دولت

- ۲۷.....بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۸۰/۰۲/۲۸
- ۲۸.....بیانات در خطبه‌های نماز عید سعید فطر ۱۳۸۰/۰۹/۲۵
- ۲۸.....بیانات در دیدار مردم قم ۱۳۸۰/۱۰/۱۹
- ۲۹.....بیانات در دیدار مردم قم ۱۳۸۲/۱۰/۱۸
- ۲۹.....بیانات در خطبه‌های نماز عید سعید فطر ۱۳۷۹/۱۰/۰۷

۵ کارآیی و کارآمدی نظام: ۳۱.....

- ۳۱.....بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری ۱۳۸۳/۰۶/۳۱
- ۳۱.....بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی ۱۳۸۲/۰۱/۰۱
- ۳۱.....بیانات در دیدار مسئولان و کارکنان قوه قضائیه ۱۳۹۲/۰۴/۰۵
- ۳۲.....بیانات در خطبه‌های نماز عید سعید فطر ۱۳۸۳/۰۸/۲۴
- ۳۲.....بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۸۳/۰۸/۰۶
- ۳۲.....بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۸۳/۰۸/۰۶
- ۳۲.....بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری ۱۳۸۱/۱۲/۱۳
- ۳۳.....بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری ۱۳۸۰/۰۶/۱۵
- ۳۳.....پیام نوروزی به مناسبت حلول سال ۱۳۸۲ ۱۳۸۲/۰۱/۰۱
- ۳۳.....بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۸۶/۰۶/۳۱
- ۳۴.....بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم در آستانه انتخابات مجلس خبرگان ۱۳۸۵/۰۹/۲۲
- ۳۴.....بیانات در دیدار مردم تبریز ۱۳۸۶/۱۱/۲۸

۶ اعتماد متقابل مردم و مسئولین: ۳۵.....

- ۳۵.....بیانات در دیدار مسئولان نظام ۱۳۹۳/۰۴/۱۶
- ۳۵.....بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی(ره) ۱۳۹۲/۰۳/۱۴
- ۳۵.....پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۴ ۱۳۹۴/۰۱/۰۱
- ۳۵.....بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۱۳۹۲/۰۳/۲۲
- ۳۶.....بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۸۹/۰۵/۲۷
- ۳۶.....بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۸۸/۰۳/۲۹
- ۳۷.....بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۸۶/۰۱/۰۱
- ۳۷.....بیانات در دیدار دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۰۲/۲۲
- ۳۷.....بیانات در دیدار جوانان و دانشجویان سیستان و بلوچستان ۱۳۸۱/۱۲/۰۶
- ۳۷.....بیانات در دیدار اعضای ستادهای نماز جمعه ۱۳۸۱/۰۵/۰۵
- ۳۸.....فرمان هشت ماده‌ای به سران قوا درباره مبارزه با مفاسد اقتصادی ۱۳۸۰/۰۲/۱۰
- ۳۸.....بیانات در دیدار مسئولان قوه قضائیه و خانواده‌های شهدای هفتم تیر ۱۳۷۹/۰۴/۰۷
- ۳۸.....بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری ۱۳۷۰/۱۲/۱۲

- ۳۹.....بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۶۸/۰۷/۲۸
- ۳۹.....بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۶۸/۰۷/۲۸
- ۳۹.....بیانات در دیدار مردم مازندران ۱۳۸۸/۱۱/۰۶
- ۴۰.....بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۹۴/۰۱/۰۱
- ۴۰.....بیانات در دیدار مردم آذربایجان ۱۳۹۱/۱۱/۲۸
- ۴۱.....بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۸۲/۱۱/۲۴

۷ مشارکت مردم:..... ۴۲

- ۴۲.....بیانات در دیدار مردم شهرستان جیرفت ۱۳۸۴/۰۲/۱۷
- ۴۲.....پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۸۴ ۱۳۸۴/۰۱/۰۱
- ۴۲.....بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۸۶/۰۱/۰۱
- ۴۲.....بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۸۴/۰۱/۰۱
- ۴۲.....بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۸۴/۰۱/۰۱
- ۴۳.....بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و هیأت وزیران ۱۳۷۵/۰۶/۰۸
- ۴۳.....بیانات در دیدار مردم کرمان ۱۳۸۴/۰۲/۱۱
- ۴۳.....بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۸۴/۰۱/۰۱
- ۴۴.....بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۸۵/۰۷/۱۸
- ۴۴.....بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان در دانشگاه علم و صنعت ۱۳۸۷/۰۹/۲۴
- ۴۴.....پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۳ ۱۳۹۲/۱۲/۲۹
- ۴۴.....بیانات در دیدار جمعی از فرهنگیان ۱۳۹۲/۰۲/۱۸
- ۴۵.....بیانات در دیدار رئیس‌جمهوری و اعضای هیأت دولت ۱۳۹۱/۰۶/۰۲
- ۴۵.....بیانات در دیدار مردم کرمانشاه ۱۳۹۰/۰۷/۲۰
- ۴۵.....بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۹۰/۰۱/۰۱
- ۴۶.....بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۸۸/۰۳/۲۹
- ۴۶.....بیانات در دیدار مداحان اهل بیت علیهم السلام ۱۳۹۴/۰۱/۲۰

شفافیت، یکی از مقوله‌های نو ظهور در عرصه‌های مختلف حکومت‌داری محسوب می‌شود. این مقوله دارای آثار و فواید بسیاری می‌باشد که تحقق آن، می‌تواند پیشرفت کشور را تحصیل کند.

آشنایی با این پدیده نو ظهور، ما را بر آن داشت تا بیشتر درباره آن به تحقیق بپردازیم. یکی از عرصه‌های این تحقیق، بیانات ولی امر جامعه مسلمین بود. به همین دلیل، به جستجو در بیانات مقام معظم رهبری پرداختیم. ما حاصل این جستجو، استخراج بیانات پیرامون هفت موضوع نظارت، شفافیت، پاسخگویی مسئولین، کارایی و کارآمدی نظام اسلامی، مبارزه با فساد، افزایش اعتماد مردم به نظام اسلامی و افزایش مشارکت مردم در نظام اسلامی بود.

بیانات پیرامون هفت موضوع مذکور که همگی به طور مستقیم و غیر مستقیم با شفافیت رابطه دارند، یکجا جمع‌آوری شد که به صورت زیر می‌باشد.

روش گردآوری مطالب

- برای گردآوری بیانات مذکور، سایت Khamenei.ir به عنوان مرجع جستجو قرار گرفت.
- در ابتدا کلیدواژه‌های «شفافیت» و «پاسخگویی» مورد جستجو قرار گرفت. حین جستجو پیرامون این دو کلیدواژه، مشخص شد که این دو کلیدواژه در بیانات مقام معظم رهبری، با مفاهیمی همچون «مبارزه با فساد» و «افزایش کارایی و کارآمدی» در ارتباط هستند. بنابراین جستجوی کلیدواژه‌های «مبارزه با فساد»، «فساد»، «مفاسد اقتصادی»، «کارآمدی» و «کارایی» در بیانات نیز آغاز شد.
- در ادامه کار، ارتباط جدیدی بین کلیدواژه‌های «مبارزه با فساد»، «افزایش کارآمدی» و «پاسخگویی» با مفاهیمی همچون «افزایش اعتماد مردم» و «افزایش مشارکت مردم» در بیانات یافت شد؛ که در نتیجه کلیدواژه‌های «اعتماد مردم به نظام اسلامی» و «مشارکت مردم» نیز به فهرست جستجو اضافه گردید.
- پس از جمع‌آوری بیانات، مرحله تحقیق پیرامون ارتباط بیانات استخراج شده آغاز شد. نظام مفاهیمی که از این مرحله به دست آمد، قرابت معنایی نزدیکی با مفهوم «نظارت» داشت. به همین دلیل، کلیدواژه «نظارت» نیز به دامنه پژوهش افزون گشت.
- جستجوهای مذکور در بین تمامی بیانات موجود در سایت Khamenei.ir صورت گرفت و ماحصل آن، ایجاد یک نظام مفاهیم بین هفت مفهوم مورد جستجو بود که می‌توانید آن را در آدرس زیر مطالعه کنید:

<http://transparency4iran.ir/post/211>

۱۳۸۶/۱۲/۲۲ - بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم

شأن مجلس عبارت است از قانونگذاری و نظارت کردن؛ هم قانون خوب بگذارند که مجریان دستشان باز باشد و بتوانند برای مردم کار کنند، خدمت کنند - خوب، بحمدالله دولتهای ما خدمتگذار بوده‌اند، این دولت هم بخصوص فعالیت و تلاش خیلی خوبی دارد - و بتوانند آن کاری را که میخواهند انجام بدهند، برای مردم انجام بدهند؛ این از یک طرف، از یک طرف هم نظارت؛ **بر همه‌ی دولتها نظارت باید وجود داشته باشد. انسان باید تحت نظارت باشد؛ هم نظارت وجدان خود، هم نظارت مراقبین قانونی خود؛ و بداند که تحت مراقبت خدای متعال و نظارت الهی هست. این میشود یک مجلس خوب.**

۱۳۸۴/۰۴/۰۷ - بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی

نکته‌ی دیگر، التزام به قانون است. قوه‌ی قضائیه بایستی از نظارت قانون استقبال کند. قانون، یکی از ابزار نظارت است. خود قانون یک عامل نهاده شده‌ی در داخل قوه‌ی قضائیه است که برای نظارت بر قوه‌ی قضائیه، عامل بسیار مهم و مؤثری است. معیار، قانون باشد و قوانین نقض نشود؛ تخصیص نخورد؛ تقیید نخورد؛ از گستره‌ی قانون به دلایل گوناگون چیزی حذف نشود. به هر حال، **قوه‌ی قضائیه باید هر گونه نظارتی را استقبال کند.** خوشبختانه شما از مسئول عالم، دانا، هوشمند و مجموعه‌ی بسیار خوبی از قضات شریف، پاکدامن، عناصر مؤمن در قوه‌ی قضائیه برخوردار هستید. **هر چه که نظارت بشود، هر چه که اظهار نظر بشود، حتی انتقاد منصفانه، باید مورد استقبال قرار بگیرد.** این، خیلی خوب است. آن را که حساب پاک است - چه در زمینه‌های مالی، چه در زمینه‌های غیرمالی - از محاسبه باکی نیست. بگذارید عناصر مقرر برای این کار؛ مثل سازمان بازرسی و سازمانهای گوناگون نظارتی و همچنین عناصر بیرون از دستگاه قضایی؛ مثل صاحب‌نظران حوزه و دانشگاه، حقوق‌دانان کشور، اعلام نظر کنند، پیشنهاد کنند، انتقاد کنند؛ اینها قوه‌ی قضائیه را تقویت میکند و قوه‌ی قضائیه را ورز میدهد. بحمدالله ارکان قوه‌ی قضائیه ارکان خوبی است؛ پایه‌ی آن پایه‌ی بسیار خوبی است و برخاسته و پدید آمده از ریشه‌ی مقدس نظام جمهوری اسلامی و متکی به احکام اسلامی است و از چیزی باکی ندارد و قوه‌ی مستحکمی است؛ هر چه بیشتر با آن چالش قانونی، چالش نظارتی انجام بگیرد، برای او بهتر است و موجب ورزیده‌تر شدن آن خواهد شد.

۱۳۹۱/۰۳/۲۴ - بیانات در دیدار نمایندگان مجلس نهم

من در یکی دو سال قبل از این، در همین دیدار نمایندگان محترم، راجع به خودنظارتی مجلس مطالبی گفتم؛ که خب، قانونی هم تصویب شد. ببینید، همین آیه‌ای که اینجا تلاوت کردند: «و اتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً» خیلی مهم است. ممکن است در یک ساختمان، آن کسی که بنزین میریزد و بی احتیاطی میکند و کبریت میکشد، یک نفر باشد؛ اما کسی که میسوزد، فقط آن یک نفر نیست. ممکن است یک نفر کشتی را سوراخ کند؛ اما کسی که غرق میشود، فقط آن یک نفر نیست. قرآن میگوید از یک چنین فتنه‌ای پرهیز کنید؛ که وقتی آمد، فقط دامن آن کسی را که موجب فتنه است، دامن آن کسی را که ظالم است، نمیگیرد؛ دامن بی گناه‌ها را هم نمیگیرد؛ دامن کسانی را هم که در ایجاد این فتنه تأثیر نداشته‌اند، نمیگیرد. «و اتَّقُوا»؛ از یک چنین فتنه‌ای پرهیز کنید، مراقب باشید. لازمه‌ی این کار چیست؟ **لازمه‌اش خودنظارتی است؛ یعنی بر یکدیگر نظارت کنیم؛ «و تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ»؛ دائم تواصی کنیم. اینها نشانه‌های سلامت است.**

نکته‌ی دیگر درباره‌ی شأن نظارتی مجلس است. ببینید، مجلس نسبت به دستگاه‌های اجرائی کشور شأن نظارتی دارد - که خوب، چیز بسیار بااهمیتی هم هست - یک شأن نظارتی هم برای خود مجلس و برای آحاد نمایندگان تعریف کنید. من معتقدم که شما دو سال دیگر توی مجلسید، معلوم نیست بعد از این توی مجلس باشید یا نباشید؛ ممکن است دیگر هرگز گذارتان به مجلس نیفتد؛ اما صدها و صدها نفر در طول زمان از اینجا عبور خواهند کرد؛ کسانی خواهند آمد و روی این صندلیها خواهند نشست. اگر شما امروز توانستید یک سازوکار کنترلی متقن و محکم برای نظارت بر کار نماینده پایه‌گذاری کنید، تا هر وقتی که این دستگاه خوب کار کند، اجرش مال شماست؛ مزد الهیاش مال شماست. آن طرف قضیه هم متأسفانه همین جور است. اگر امروز با قدرتی که خدا به شما داده - توان نمایندگی - می‌توانید این ابزار کنترلی را کار بگذارید، ولی کار نگذارید، از شما سؤال خواهد شد.

یکی از برادران درباره‌ی «نظارت» بحث کردند؛ من کاملاً حرف ایشان را تصدیق می‌کنم. نظارت بر دستگاه‌هایی از جمله صدا و سیما را ذکر کردند؛ که این کاملاً مورد تأیید ما است، و لازم است؛ منتها سازوکار نظارت بر دستگاهی مثل مجلس چگونه است؟ - این مطلب مهمی است، این چیز کوچکی نیست - یا سازوکار نظارت بر قوه‌ی قضائیه یا برخی دستگاه‌های دیگر چگونه خواهد بود؟ این یک موضوع مهمی است؛ این میتواند جزو موضوعاتی باشد که فعالان دانشجویی در سطح فکر بالا، رویش برنامه‌ریزی کنند، فکر کنند، کار کنند، پیشنهاد تهیه کنند؛ به نظرم جزو کارهای شما است؛ این کارها را بکنید، به تشکیلات عمومی کشور کمک کنید.

۲ شفافیت (و مشتقات یا معنای آن):

۱۳۹۲/۱۲/۲۰ - بیانات در دیدار مسئولان دستگاه‌های مختلف، فعالان اقتصادی، و مدیران مراکز علمی و رسانه‌ای و

نظارتی

اگر چنانچه وضع اجتماع، وضع اقتصادی کشور مثل یک خانه‌ی بی درودروازه‌ای بود که هر که خواست آمد، هر جور خواست عمل کرد، هر چه خواست برد، خورد، خب معلوم است، انسان نجیب شایسته‌ی متینی که می‌خواهد از راه حلال ارتزاق کند، طبعاً جلو نمی‌آید. **شفاف‌سازی، شرط اصلی این فسادستیزی است؛ باید شفاف‌سازی بشود، باید فضای رقابتی به‌وجود بیاید، باید فضای با ثبات به‌وجود بیاید؛** فعال اقتصادی در این شرایط خواهد آمد و احساس امنیت خواهد کرد. آن وقت در یک چنین فضایی آن کسی که با ابتکار خود یا سرمایه‌ی خود یا کارآفرینی خود ثروتی به‌دست می‌آورد، نظام اسلامی از او حمایت میکند و تأیید میکند. اگر چنانچه فضا فضای سالمی شد، [آن وقت] کسب ثروت و کسب درآمد یک چیز مباح و مورد تأیید و مورد حمایت نظام است.

۱۳۸۵/۱۱/۳۰ - بیانات در دیدار مسئولان اقتصادی و دست‌اندرکاران اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی

کار سومی که باید انجام بگیرد که قبلاً هم اشاره کردیم، **شفاف‌سازی مقررات است. مقررات را بایستی شفاف کرد که جای توجیه و تبدیل و تعبیر و تأویل نباشد.** راه‌های تقلب بسته بشود، جلوی کسانی که اهل سوءاستفاده از ظواهر قوانین هستند، گرفته شود.

۱۳۸۵/۱۱/۳۰ - بیانات در دیدار مسئولان اقتصادی و دست‌اندرکاران اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی

باید مقررات را شفاف کنند، راه‌ها را کوتاه کنند، پیچ و خم‌های اداری را کم کنند. اینکه اختیار یک فعالیت اقتصادی ناگهان برگردد به یک مأموری که پشت فلان میز و در فلان اداره نشسته، که او بتواند بگوید آری یا نه، و سرنوشت یک کار را فراهم بکند، این بزرگترین ضربه است. **این مأمور در معرض خطر است؛ در معرض لغزش است. باید کاری کرد که این، پیش نیاید.** باید قواعد، قوانین و روش‌ها اصلاح شود و بر اساس آنچه که در اینجا هست، تغییر پیدا کند.

۱۳۹۰/۰۵/۲۶ - بیانات در دیدار فعالان بخش‌های اقتصادی کشور

بایستی فعالان بخش خصوصی بدانند فرصت‌های سرمایه‌گذاری کجاست، کدام‌هاست؛ همه مطلع باشند، استفاده‌های ویژه‌خوارانه نشود. **محصور بودن اطلاعات، محدود بودن اطلاعات به بعضی از افراد، دون بعضی، موجب ویژه‌خواری‌های عجیبی میشود؛** که گاهی ثروتهای بادآورده‌ی یک شبه را برای افرادی که سوء استفاده‌چی هستند، فراهم میکند؛ به خاطر اینکه اطلاع دارند که بناست فلان کالا بیاید، فلان کالا تولید بشود، فلان کالا جلوش گرفته بشود، قیمت فلان کالا بالا برود یا پائین بیاید، یا فلان قانون تصویب بشود. این‌هایی که مطلعند، سوءاستفاده میکنند. **اطلاعات باید عمومی بشود. باید شفاف‌سازی اطلاعات صورت بگیرد.** البته این در دولتهای قبل مطرح بود، در دولت نهم و دهم هم فعالیتهایی انجام گرفته؛ لیکن کافی نیست. بایستی در این زمینه کار بیشتری انجام بگیرد.

وقتی در داخل محیط فتنه، کسانی با زبانشان صریحاً اسلام و شعارهای نظام جمهوری اسلامی را نفی میکنند، با عملشان هم جمهوریت و یک انتخابات را زیر سؤال میبرند، وقتی این پدیده در جامعه ظاهر شد، انتظار از خواص این است که مرزشان را مشخص کنند، موضعشان را مشخص کنند. **دوپهلو حرف زدن، کمک کردن به غبارآلودگی فضا است؛ این کمک به رفع فتنه نیست، این کمک به شفافسازی نیست. شفافسازی، دشمن دشمن است؛ مانع دشمن است. غبارآلودگی، کمک دشمن است. این، خودش شد یک شاخص.** این یک شاخص است: کی به شفافسازی کمک میکند و کی به غبارآلودگی کمک میکند. همه این را در نظر بگیرند، این را معیار قرار بدهند.

نکته آخری که میخواهم عرض کنم، این است که حضور دشمن را در پشت پرده فرهنگ و سیاست جدی بگیرید. این یک واقعیت است و هرچه میگذرد، این حقیقت که دشمن در مقاصد پلید خود، امید زیادی به مقوله فرهنگ و مسائل سیاسی دارد، بیشتر واضح و آشکار میشود. نباید غافلانه و ساده لوحانه بعضی از پدیدهها را جدای از علت و بریده از عامل اصلی اش تلقی کرد و به این و آن نسبت داد. حقیقتاً دشمنان میخواهند از فضای فرهنگی کشور علیه انقلاب، نظام و دولت استفاده کنند. **باز مجدداً تأکید میکنم: هم به مردم اطلاع رسانی کنید، خبر دهید و پیشرفتها را بگویید؛ هم اگر واقعاً موانعی وجود دارد، آنها را هم شفاف با مردم در میان بگذارید.** صرف این که ما بگوییم موانعی در کار هست، مردم را قانع نمیکند و آنها نمیپذیرند. اگر واقعاً موانعی وجود دارد و کسانی هستند و جریانی موجود است که نمیگذارد شما کار کنید، این را شفاف و صریح به مردم بگویید. یا این است که حقیقتاً معلوم میشود این شخص یا این افراد یک حرکت مجرمانه انجام میدهند و نمیگذارند مسئولان یا دولت کار کنند، که در این صورت باید به این جرم رسیدگی شود، یا این است که آن طرف هم منطقی دارد. بالاخره یا باید او را متقاعد کرد یا او شما را متقاعد کند. این را در معرض افکار عمومی بگذارید و صریح و روشن و شفاف با مردم در این زمینهها صحبت کنید. به نظر من این به پیشرفت کار کمک میکند.

نمایندگانی که توفیق آن یافته‌اند که مورد اعتماد مردم قرار گرفته به جایگاه والای مجلس راه یابند به یاد داشته باشند که در یکصد سال اخیر، همواره تشکیل مجلسی که با مشارکت مردم پدید آید و قانونمند شدن مدیریت‌ها و نظارت‌پذیری مدیران و تحقق بخشیدن به هدفها و ضوابط مبارک اسلام را در قالب قوانین رسا و شفاف تضمین کند، در صدر خواسته‌های ملت ایران و رهبران دینی و ملی در مبارزات پرهزینه‌ی آنان قرار داشته است و برای تحقق مجلسی که عقل اجتماعی و روح مشورت را در راه پیشرفت کشور و سامان بخشیدن به مصالح ملت و تعالی اسلامی به کار گیرد، جانهای پاک بسیاری فدا شده و خونهای شریفی بر زمین ریخته است.

۱۳۸۷/۰۳/۰۷ - پیام به مناسبت آغاز به کار هشتمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی

هنر قانون‌نویسی و قانون‌گذاری، از برترین‌های نمایندگی است. قانون باید کارآمد، روان، شفاف، روزآمد و با این حال با نگاه بلندمدت، دارای گستره‌ای هرچه پهناورتر و قابل ماندگاری، و یکسره معطوف به نیازهای مردم و منافع عمومی باشد.

۱۳۸۸/۰۶/۲۹ - بیانات در خطبه‌های نماز عید سعید فطر

دستگاه‌های اجرائی باید مجرم را تعقیب کنند، دستگاه‌های قضائی باید مجرم را محکوم و مجازات کنند؛ با همان روشی که ثابت میشود و در قوانین اسلامی و قوانین عرفی ما هست و هیچ هم در این زمینه نباید کوتاه بیایند؛ اما مجازات مجرم که از طرق قانونی جرم او ثابت شده است، غیر از این است که به گمان، به خیال، به تهمت، یکی را متهم کنیم، بدنام کنیم، توی جامعه دهن به دهن بگردانیم. اینکه نمیشود. این فضا، فضای درستی نیست. یا دیگران - خارجیه‌ها، بیگانه‌ها، تلویزیون‌های مغرض - علیه کسی یا کسانی حرفی بزنند، ادعا کنند که اینها فلان جا خیانت کردند، فلان جا خطا کردند؛ ما هم عین همان را پخش کنیم. این، ظلم است؛ این، مورد قبول نیست. رسانه‌های بیگانه کی دلشان برای ما سوخته است؟ کی خواسته‌اند حقائق در مورد ما روشن بشود، که در این مورد بیایند حقیقت را گفته باشند؟ میگویند، حرفهائی میزنند، ادعاهائی میکنند. **نباید گفت اینها شفافیت است. این، شفافیت نیست؛ این، کدر کردن فضا است. شفافیت معنایش این است که مسئول در جمهوری اسلامی عملکرد خودش را به طور واضح در اختیار مردم قرار بدهد؛ این معنای شفافیت است، باید هم بکنند.**

۱۳۸۵/۰۳/۲۹ - بیانات در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی

ثبات و شفافیت و انسجام سیاستها و مقررات اقتصادی انجام بشود - مقررات اقتصادی‌ای که امروز یک چیزی بگوییم، فردا عوضش بکنیم، فایده‌ای ندارد - مقررات اقتصادی و قوانین ما باید هم ثبات داشته باشند که مردم بتوانند روی آن برنامه‌ریزی کنند، هم باید منسجم باشد و با هم بخواند و شفاف باشد.

۱۳۸۸/۰۳/۲۹ - بیانات در خطبه‌های نماز جمعه

آن جهت مثبت، این بود که در این مناظره‌ها و در این گفتگوها و در این گفتارهای تلویزیونی، همه شفاف و راحت حرف زدند، حرف دلشان را بر زبان آوردند، یک سیلابی از نقد و انتقاد به راه افتاد و همه مجبور شدند پاسخگویی کنند. به آن‌ها انتقاد شد، آن‌ها در مقام پاسخگویی برآمدند و از خودشان دفاع کردند. مواضع افراد و مواضع گروه‌ها بدون ابهام، بدون پیچیده‌گویی، عریان، در مقابل چشم مردم قرار گرفت؛ سیاستهایشان چیست، برنامه‌هایشان چیست، پابندی‌هایشان کدام است، تا چه حد است؛ این‌ها در مقابل چشم مردم قرار گرفت و مردم توانستند قضاوت کنند. مردم احساس کردند که در نظام اسلامی بیگانه به حساب نمی‌آیند، نظام کشور اندرونی و بیرونی ندارد. همه چیز در مقابل مردم آشکار، همه نظرات در مقابل مردم بیان شد و معلوم شد رأی مردم ناشی از همین دقتها و تأملات خواهد بود. رأی مردم زبنتی نیست. حق انتخاب حقیقتاً متعلق به مردم است، مردم می‌خواهند آگاهانه، هشیارانه انتخاب کنند. این مناظره‌ها این را نشان داد. یقیناً یکی از علل افزایش ده میلیونی آراء

نسبت به آخرین حد نصاب دوره‌های قبل همین بود که ذهن مردم، فکر مردم مشارکت داده شد، به عرصه آمد و آن‌ها تشخیص دادند، وارد میدان شدند. این مناظره‌ها به سطح خیابانها هم کشیده شد، داخل خانه‌ها هم رفت، که این‌ها قدرت انتخاب مردم را بالا می‌برد. این جور مباحثات و گفتگوها ذهنها را پرورش می‌دهد، قدرت انتخاب را بالا می‌برد. این از نظر جمهوری اسلامی چیز مطلوبی است.

۱۳۹۴/۰۱/۲۰ - بیانات در دیدار مداحان اهل بیت علیهم‌السلام

مسئولین باید بیایند مردم را و بخصوص نخبگان را از جزئیات و واقعیات مطلع کنند؛ ما چیز محرمانه نداریم، چیز مخفی نداریم. این مصداق همدلی با مردم است؛ همدلی و هم‌زبانی که ما گفته‌ایم، همدلی یک چیز زورکی نیست، یک چیز دستوری نیست که کسی دستور بدهد که مردم همدلی کنید، مردم هم بگویند چشم، این همدلی نمیشود؛ همدلی مثل یک گل است، مثل یک نهال و بوته گل است، باید نهال را نشاند در زمین، بعد از آن مراقبت کرد، آن را آبیاری کرد، از لطمه زدن به آن باید جلوگیری کرد تا این همدلی رشد کند؛ بدون این، همدلی نخواهد شد. همدلی از هم‌زبانی هم بهتر است، هم‌زبانی هم خوب است.

ای بسا هندو و ترک هم‌زبان ای بسا دو ترک چون بیگانگان

پس زبان محرمی خود دیگر است همدلی از هم‌زبانی بهتر است

همدلی لازم است؛ همدلی را باید به‌وجود آورد؛ همدلی را باید رشد داد. این توصیه من به همه است.

۱۳۹۴/۰۴/۰۶ - بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت

بعد هم پیشرفت کار را به مردم گزارش بدهید؛ ببینید واقعاً چه اتفاقی می‌افتد! شما شش‌ماه مثلاً فرض کنید به همین شکلی که ما گفتیم، [یعنی] این برنامه وقتی تدوین شد، این ستاد تشکیل بشود و شش ماه فعالیت کند؛ کار به صورت چشمگیری پیش خواهد رفت؛ بعد ببایید همان را به مردم بگویید؛ بگویید این کارها را کردیم، آن کارها را کردیم؛ مردم در زندگی [خود] احساس میکنند؛ آن امید و خوش‌بینی به آینده که شما میخواهید در مردم باقی بماند، به طور کامل تأمین خواهد شد؛ یعنی به مردم گزارش داده بشود. و [البته] تعیین شاخصهایی هم برای ارزیابی باید باشد.

پاسخگویی یک مفهوم غربی نیست؛ یک مفهوم اسلامی است. بعضی ها از هر چیزی خوششان بیاید، سعی می کنند آن را به گونه ای به فراورده های افکار و مدنیت غربی منسوب کنند. نه، پاسخگویی یک حقیقت اسلامی است؛ این همان مسؤولیت است. مسؤولیت، یعنی هر انسانی در هر مرتبه ای که هست، در درجه ی اول از خود سؤال کند، ببیند رفتار و گفتار و تصمیم گیری او تحت تأثیر چه بود؛ عاقلانه و بر اساس پرهیزگاری بود، یا خودخواهانه و برای شهوات و اغراض شخصی بود. اگر انسان توانست وجدان خود را آرام کند و به ندای اندرون خود پاسخ گوید، خواهد توانست به دیگران هم پاسخگو باشد. «ان السَّمْعَ والبصر و الفؤاد کلّ اولئک کان عنه مسؤولاً». همین چشمی که شما دارید - که می تواند ببیند، بشناسد و تشخیص دهد - همین گوشی که دارید - که می تواند سخن حق را بشنود و به دل شما منتقل کند و جوارح شما را تحت تأثیر قرار دهد - همین قلبی که دارید - که می تواند احساس کند، تصمیم بگیرد و راه را انتخاب کند (که از هویت واقعی انسان به «قلب» تعبیر می شود) - وسیله ای است که خدای متعال شما را در مقابل اینها پاسخگو می داند. همه ی ما باید جواب دهیم با چشم خود چه دیدیم؛ آیا دیدیم؟ آیا دقت کردیم؟ آیا خواستیم ببینیم؟ خواستیم بشنویم؟ خواستیم تصمیم بگیریم و عمل کنیم؟ این همان پاسخگویی است. فرمود: «کلکم راع و کلکم مسؤول عن رعیتة»؛ همه ی شما مسؤولید. البته کسی که حیطه ی وسیعی از زندگی انسانها با قلم و زبان و تصمیم او تحت تأثیر قرار می گیرد، مسؤولیتش به همان نسبت بیشتر است؛ لذا من گفتم مسؤولان بلند پایه ی کشور، قوای سه گانه، از خود رهبری تا آحاد مأموران و مدیران، همه باید پاسخگو باشند؛ پاسخگوی کار خود، پاسخگوی تصمیم خود، پاسخگوی سخنی که بر زبان آورده اند و تصمیمی که گرفته اند؛ این معنای پاسخگویی است؛ این یک حقیقت اسلامی است و همه باید به آن پایبند باشیم. هر انسان وقتی می خواهد حرفی بزند، اگر بداند در مقابل این حرف باید پاسخگو باشد، یک طور حرف خواهد زد؛ اما اگر بداند مطلق العنان است و پاسخگو نیست، طور دیگری حرف خواهد زد. انسان وقتی می خواهد تصمیم بگیرد و عمل کند، اگر بداند در مقابل اقدام خود پاسخگو خواهد بود، یک طور عمل می کند؛ اما اگر احساس کند نه، مطلق العنان است و از او سؤال نمی شود و او را به بازخواست نمی کشند، طور دیگری عمل می کند. ما مسؤولان خیلی باید مراقب حرف زدن و تصمیم گیری خود باشیم. مسؤولیت به همین علت محترم است و به همین جهت است که مردم برای مسؤول احترام قائلند؛ چون پشت سر کار و تصمیم گیری او دنیایی از مسؤولیت وجود دارد که او قبول می کند. اگر این شخص خود را مسؤول دانست، واقعاً شایسته ی این تکریم و احترام هم هست؛ اما اگر مسؤول ندانست، همه چیز مشکل می شود.

نظام پاسخگویی را برای خودتان متحتم بدانید. واقعاً وزیر در حوزه کار خودش، مدیران وزارتی در حوزه کار خودشان، معاونان هر کدام در حوزه کار خودشان پاسخگو باشند. یعنی هم در برابر خطایی که انجام میگیرد، واقعاً پاسخگو باشند؛ هم در برابر کار لازمی که باید انجام میگرفته و انجام نمیگیرد، پاسخگو

باشند. در خیلی از موارد خلافی انجام نگرفته؛ اما خلاف این بوده که کارهای زیادی باید انجام میگرفته، ولی انجام نگرفته. کار نکردن به مقدار لازم هم یک نوع تخلف است.

۱۳۸۳/۰۴/۱۵ - بیانات در دیدار مردم استان همدان

حق مردم است که از مسؤولان نشان کار و تلاش و ابتکار و اقدام به موقع و رفتار مسؤولانه بخواهند؛ و وظیفه مسؤولان است که پاسخگو باشند و آنچه را که وظیفه آنهاست، انجام دهند.

۱۳۸۳/۰۴/۱۵ - بیانات در دیدار مردم استان همدان

آنچه من عرض می کنم، فقط این نیست که بخواهم زبانی مسؤولان را نصیحت کنم؛ به شما مردم عرض می کنم تا بدانید و بخواهید و مطالبه کنید. به مسؤولان و دست اندرکاران و کارگزاران حکومتی در قوای سه گانه و به خودم این را می گویم، برای این که خودمان را موظف بدانیم و عمل کنیم و پاسخگو باشیم.

۱۳۸۳/۰۱/۰۲ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی

دولت، مجلس، قوه قضاییه و سایر دستگاههایی که در کشور هستند و مسؤولیت های مهمی بر دوش آنهاست، همه مشمول این قاعده کلی هستند؛ نقد، اصلاح و پاسخگویی.

۱۳۸۸/۰۳/۲۹ - بیانات در خطبه های نماز جمعه تهران

البته خیلی خوب است که این جور مناظره هایی در سطوح مدیریتی ادامه پیدا کند - البته با حذف آن عیوبی که بعد به آن اشاره خواهیم کرد - و افراد، مسئولین، خودشان را در معرض نقد و انتقاد قرار بدهند و پاسخگو باشند و پاسخ بدهند و تبیین کنند.

۱۳۸۴/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی

سال گذشته سال پاسخگویی بود؛ پاسخگویی مسؤولان در برابر مطالبات ملت ایران. برخی مسؤولان به نحو شایسته پاسخگویی کردند؛ با این حال مقصود عمده از طرح عنوان «سال پاسخگویی» برآورده شد؛ زیرا آن روی سکه ی پاسخگویی، پرسشگری است. یک غرض عمده از طرح این شعار در سال ۸۳ این بود که روح پرسشگری در ذهن ملت ایران زنده شود و مسؤولان احساس کنند که در مقابل مردم باید پاسخگو باشند. پاسخگویی و روحیه ی پرسشگری و احساس مسؤولیت مسؤولان در مقابل مطالبات ملت، مخصوص سال ۸۳ نیست؛ همه ی سالها به همین کیفیت است.

۱۳۸۴/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی

همیشه این ملت نیاز دارد به مسابقه‌ی خدمت‌رسانی میان مسؤولان؛ همیشه این ملت نیاز دارد به این که مسؤولان او پاسخگوی مسؤولیتهای بزرگ خودشان در مقابل ملت باشند و روح پرشگری در مردم وجود داشته باشد و همیشه زنده بماند. اینها شعارهای گذرا نیست؛ ابعاد و جوانب گوناگون وظایف ما مسؤولان و همچنین مطالبات ملت را برای ما روشن می‌کند.

۱۳۷۹/۱۲/۲۲ - بیانات در جلسه پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر

از نظر من، هیچ کس مصونیت آهنین ندارد. همه در مقابل قانون و مسؤولیتهای خودشان پاسخگو هستند و باید جواب بدهند.

۱۳۸۳/۰۱/۰۲ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی

در پیام نوروزی به ملت ایران عرض کردیم که امسال از نظر ما سال پاسخگویی مسؤولان نظام به مردم است. این در واقع پاسخگویی به خدا هم هست؛ همچنان که پاسخگویی به خود هم هست. پاسخگویی، در واقع یک نوع کارنامه‌خوانی است؛ مثل دانش‌آموزی که در پایان سال تحصیلی کارنامه‌ی خود را میخواند - هم خود او میخواند، هم اولیاء او میخواند - نقاط قوت خود را میشناسد، نقاط ضعف خود را هم میشناسد؛ نمره‌ای که مایه‌ی خرسندی اوست، او را به ادامه‌ی این کار تشویق میکند و نمره‌ای که مایه‌ی سرشکستگی اوست، او را به جبران این سرشکستگی وادار مینماید. مجموع نمره‌های خوب و بد، معدل یک دانش‌آموز است و مجموع معدلهای دانش‌آموزان یک کلاس، معدل این کلاس است و نشان‌دهنده‌ی این که آیا اداره‌کنندگان این کلاس از عهده‌ی پیشبرد دانش‌آموزان برآمده‌اند یا نه. البته مجموع معدل کلاسها هم معدل مدرسه را تشکیل میدهد؛ معلوم میکند که این مدرسه، مدرسه‌ی کارآمدی هست یا نه؛ سهامداران مدرسه را به فکر وادار میکند؛ میفهمند؛ تشخیص میدهند که اداره‌کنندگان این مدرسه، خوب از عهده برآمده‌اند یا نه؛ و تصمیم میگیرند.

۱۳۸۲/۰۲/۲۲ - بیانات در جلسه پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی

این که رهبر باید پاسخگوی مشکلات کشور باشد، البته همین‌طور است و شکی در این نیست؛ قانون هم موازین پاسخگویی را مشخص کرده است. هر کس به هر اندازه که حوزه اختیارات اوست، باید پاسخگو باشد.

۱۳۸۳/۰۱/۰۲ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی

پاسخگویی باید به معنای صحیح کلمه وجود داشته باشد. باید دستگاه‌های فرهنگی کشور - چه آنچه مربوط به دولت است، چه آنچه زیر مجموعه دولت نیست، مثل صدا و سیما - روشن کنند که در مقابل تهاجم گسترده‌ی فرهنگی دشمنان

چه تدابیری را برای اعتلا و بارور کردن فرهنگ اسلامی و انقلابی و عمومیت بخشیدن به نقاط برجسته‌ی آن به کار بسته‌اند. دستگاه‌های اقتصادی هم بیان کنند که برای بارور کردن اقتصاد کشور، پُر کردن شکاف طبقاتی، برطرف کردن فقر و محرومیت از طبقات محروم کشور و آباد کردن این کشور پُربرت و قابل آبادی در همه‌ی مناطق وسیع آن، چه تلاشی انجام داده‌اند. دستگاه‌های علمی کشور - که مدیران آن در دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه‌ی کشورند - مشخص کنند که برای تولید علم، آزاداندیشی علمی و تضارب افکار - که ما از دانشگاه و حوزه این مسائل را مطالبه کردیم - چه تلاش و کار بزرگی را انجام داده‌اند؛ چقدر پیش رفته‌اند و چه کارهای دیگری را بایستی انجام دهند. دستگاه‌های صنعتی و دستگاه کشاورزی کشور هم توضیح دهند. قوه‌ی قضاییه‌ی کشور توضیح دهد که برای احقاق حق مظلومان و برای این که مظلومان کشور حقیقتاً قوه‌ی قضاییه را ملجأ و مأوای خود بدانند و به آن پناه ببرند، چه تلاش‌ها و کارهایی را انجام داده است. قوه‌ی مقننه که دو وظیفه‌ی عمده‌ی قانونگذاری و نظارت را برعهده دارد، مشخص کند که در امر قانونگذاری چه تلاش‌هایی را انجام داده تا قوانینی را بگذارند که برای تسهیل اصلاح حقیقی کشور لازم است؛ همچنین این قوه مشخص کند که در امر نظارت بر دستگاه‌ها و مراقبت از صحت عمل آنها چه تلاشی را به انجام رسانده است.

۱۳۸۳/۰۳/۲۷ - بیانات در دیدار نمایندگان مجلس

یک نکته‌ی اساسی در کار مجلس این است که شروع کار شما در سال پاسخگویی است. کار شما در زمینه‌ی پاسخ دو بعد دارد؛ **هم باید پاسخ بدهید، هم باید پاسخ بخواهید.** اگر دولت بخواهد پاسخ بدهد، پاسخ دولت میتواند به افکار عمومی باشد - که خوب هم هست و بنده هم غالباً برادران دولت را تشویق میکنم که به افکار عمومی توضیح بدهند و حرف بزنند - اما **سازوکار قانونی، پاسخگویی دستگاه‌های اجرایی به مجلس است. شما باید پاسخ بخواهید و در زمینه‌ی کار خودتان هم باید پاسخ بدهید.** اولویتهایتان را مشخص کنید. شما هر کدام از منطقه‌ای انتخاب شده‌اید؛ شعارهایی داده‌اید، حرفهایی زده‌اید و وعده‌هایی داده‌اید؛ اینها را جمع کنید و ببینید اولویتهای کدام است. این اولویتهای را آنجایی که در لواحق تقدیمی دولت باید دنبال شود، آنجایی که با طرحهای خود مجلس باید تأمین شود، آنجایی که با پاسخگویی و توضیح خواستن از دستگاه‌های دولتی باید حاصل شود، مشخص، اولویت‌بندی و حتی زمان‌بندی کنید؛ **بعد هم به مردم گزارش بدهید و بگویید ما میخواستیم این قانون را وضع کنیم، میخواستیم با این مشکل مقابله کنیم؛ زمان آن شش ماه بود، سر شش ماه به این جا رسیدیم.** این که آقای دکتر حداد عادل میگویند سال آینده بتوانیم کارنامه‌ی قابل قبولی ارائه دهیم، در صورتی امکانپذیر است که شما اولویت‌بندی، برنامه‌ریزی و زمان‌بندی کنید و بگویید ما دنبال این اولویتهای هستیم. همه‌ی کارها را هم نمیشود یکشبه با هم انجام داد؛ اولویتهایی وجود دارد؛ پیدا کردن و دنبال کردن این اولویتهای مهم است. در این صورت، شما، هم به مردم پاسخگو خواهید بود؛ **هم از دستگاه‌هایی که زیر نظارت شما هستند، باید پاسخ بخواهید.**

۱۳۷۹/۰۹/۱۲ - بیانات در دیدار کارگزاران نظام

مردم‌سالاری فقط این نیست که انسان تبلیغات و جنجال کند و بالأخره عده‌ای را به پای صندوقها بکشاند و رأیی را از مردم بگیرد، بعد هم خداحافظ؛ هیچ کاری به کار مردم نداشته باشد! **بعد از آن که این نیمه اول تحقق پیدا کرد، نوبت نیمه دوم است؛ نوبت پاسخگویی است.** درباره همین گروههای خاص، باز امیرالمؤمنین علیه الصلوة والسلام در این بیان

مطالبی دارد: «لا تقولنّ انّی مؤمّر آمر فاطاع»؛ این جمله باز در همین نامه مالک اشتر است. فرمود: نگو به من مأموریت داده شده، به من مسؤولیت داده شده و من صاحب فلان مسؤولیت شده‌ام - «أمر فاطاع»؛ بنده مسؤولم، دستور میدهم و شما باید اطاعت کنید؛ این‌طور حرف نزن - «فانّ ذلک ادغال فی القلب»؛ این دل تو را خراب و نابود میکند؛ واقعش نیز همین است. بعد چند خصوصیت دیگر را ذکر میکند: «و تقرّب من الفتن»؛ این، برگشت خشم‌آلود مردم را به تو نزدیک میکند. وقتی این‌طور حرف بزنی، مردم از خودخواهی و منّ من گفتن تو و خود را محور همه چیز دانستن و مسؤولیتی برای خود قائل نبودن، برای همیشه ناخشنود میشوند.

۱۳۶۸/۰۶/۰۸ - بیانات در دیدار اعضای هیأت دولت

مردم حق دارند بعد از گذشت زمان معقولی، از مسؤولان هر یک از بخشها سؤال کنند که نتیجه‌ی کار شما چیست؟ باید خودتان را برای پاسخگویی آماده کنید. باید کار را به‌گونه‌ای تنظیم کنید که بتوانید محصول و نتیجه‌ی آن را به مردم نشان دهید و دلیل نقایص آن را بازگویید. مردم حسابگر و هوشیارند.

۱۳۸۷/۰۲/۱۴ - بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز

گفته شد توانائی تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری. اینجا من این مطلب را پرداخت کنم. توانائی تصمیم‌سازی خیلی خوب است. توانائی تصمیم‌گیری یکی از مشکلاتی است که اگر وارد محیط دانشجویی شد، خیلی از هنجارهای مطلوب و درست را به هم خواهد زد؛ این تجربه‌ی ماست. بگذاریم دانشجو با فکر خود، با زبان باز خود، با تعلق کم خود، با گفتار و عمل خود، تصمیم‌سازی کند. تصمیم‌گیری را بگذاریم کسی بکند که بتوان از او سؤال کرد و او مسؤول و پاسخگو باشد. بنابراین دنبال این نباشیم که محیط دانشجویی، محیط تصمیم‌گیری برای اقدام باشد؛ این نه به نفع دانشجویست، نه به نفع آن اقدام. دنبال این باشیم که محیط دانشجویی تصمیم‌سازی کند؛ یعنی گفتمان‌سازی کنید.

۱۳۸۳/۰۸/۰۶ - بیانات در دیدار کارگزاران نظام

آنچه ما مسؤولان احتیاج داریم، این است که کارآمدی خود و نظام را افزایش دهیم. کارآمدی هم باید در جهت تحقق خواستها و اهداف اسلامی باشد؛ در جهت پیاده شدن و عینی شدن ارزشها در جامعه باشد. بخشهای فرهنگی و اقتصادی و سیاسی و امنیتی ما مسؤولند؛ همه مسؤولند. همه باید به مسؤولیت خودشان توجه داشته باشند و خود را در مقابل این مسؤولیت‌ها پاسخگو بدانند؛ این وظیفه‌ی همه‌ی ماست. بدانیم که اگر ما به وظیفه‌ی خود عمل کردیم، با امکاناتی که بحمدالله خدای متعال بوفور در اختیار این کشور و این ملت قرار داده است، و با تجربه‌ی پیشرفتی که داریم، پیروزی جمهوری اسلامی و پیروزی حق بر باطل در این میدان قطعی است.

۱۳۸۳/۰۱/۰۱ - پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۸۳

آنچه که در این سال مناسب و لازم است که انجام بگیرد، این است که مسؤولان بخشهای مختلف به مردم گزارش بدهند که در دوران مسؤولیتی که در حال پایان یافتن است یا پایان یافته، چه خدمت بزرگ و چه کار شایسته‌ای را برای مردم انجام داده‌اند. دولت خدمتگزار، قوه‌ی قضائیه و مجلس شورای اسلامی به مردم پاسخ دهند

که آنچه را که به عنوان شعار کار خود بر زبان آورده‌اند و همچنین آنچه را که مطالبات عمده‌ی رهبری در این سالها بوده است، چگونه تحقق بخشیده‌اند. مسؤولان دولتی و قوه‌ی قضائیه و مجلس شورای اسلامی به مردم بگویند که برای خدمت به عموم ملت ایران، برای تولید علم، برای استقرار عدالت و رفع فقر و فساد و تبعیض در جامعه - که اصلاح واقعی در جامعه اینهاست - برای نهضت عدالت‌خواهی و برای نهضت مبارزه با فساد، چه اقدامات عمده‌ای را انجام داده‌اند. **درواقع سال ۸۳، سال پاسخگویی سه قوه به ملت ایران است. مطمئناً در این پاسخگویی، حقایق شیرین و بسیاری برای مردم روشن خواهد شد و خدمات بزرگی که انجام گرفته است، به مردم گفته خواهد شد. در این پاسخگویی، مسؤولان به کمبودها و نواقصی در کار خود پی خواهند برد، که آن‌ها را برطرف خواهند کرد و مردم هم با آشنایی بیشتر با عملکرد دستگاه‌ها، منتظر شروع دوره‌های جدید و کارهای جدید و مسؤولیتهای جدید خواهند بود.** البته ملت و دولت و نیز مسؤولان و آحاد مردم، می‌دانند که چه کرده‌اند و می‌دانند که چه باید بکنند و چه پیش روی آنهاست.

۱۳۸۰/۰۶/۰۵ - بیانات در دیدار رئیس جمهوری و اعضای هیأت دولت

نصیحت چهارم ما، پاسخگو بودن است. پاسخگو بودن در مقابل مجلس و قانون، یک روال معمولی دارد. من می‌خواهم از این یک قدم بالاتر بروم؛ می‌خواهم بگویم هر کاری میکنید، باید طوری باشد که برای آن استدلال و توجیه قانع‌کننده‌ای داشته باشید. اگر از شما پرسیدند چرا این سرمایه‌گذاری را کردید، چرا آن اقدام را کردید، چرا آن اقدام را نکردید، بگویید با این استدلال. البته ممکن است آن استدلال، غلط باشد و همه آن را نپسندند؛ اما شما استدلال داشته باشید. پاسخگو بودن، یعنی این. در پیشگاه خدای متعال نیز همین‌طور است. اگر ما پیش خدای متعال استدلال داشته باشیم، چنانچه استدلال ما غلط باشد، خدای متعال اغماض میکند. البته گاهی میشود که انسان استدلال خودش را قبول ندارد؛ این را خدا می‌فهمد؛ مردم هم می‌فهمند. آنجایی که استدلال را صوری درست کردیم، دیگران می‌فهمند. پس باید استدلالی باشد که واقعاً خود ما را قانع کند. عده‌ای می‌گویند شما جرأت را از مدیران می‌گیرید! نه آقا، بنده خود آدم باجراتی هستم و از کارهای بزرگ اصلاً واهمه ندارم و وارد کارهای بزرگ شده‌ام و می‌شوم و از آدم باجرات هم لذت می‌برم. هر آدمی را هم ببینم که با مشاهده کار عظیم به شوق می‌آید تا جلو برود، در دلم تحسینش میکنم و قدر او را میدانم. نخیر، نمی‌خواهم جرأت مدیرها را بگیریم؛ منتها آن مدیری که پشت کارش استدلال هست، جرأت دارد؛ اما آن مدیری که استدلال ندارد، خودش جرأت ندارد. کارش «یَقْدَمُ رَجُلًا وَ یُوْخِرُ اُخْرٰی» است؛ یک قدم جلو، یک قدم عقب؛ آخر هم کار را ضایع و خراب میکند. پاسخگو بودن به این معناست.

۱۳۷۸/۱۲/۱۱ - بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم

نکته سوم در باب وظایف ما مسؤولان است. در درجه اول، خود این بنده حقیر، بعد هم مسؤولان دولتی، نمایندگان مجلس، مسؤولان قضایی و دیگران وظیفه دارند. اقدام مردم باید پاسخ داده شود. برای مردم دو چیز در درجه اول اهمیت است؛ یکی مسائل زندگی آنهاست که برایشان خیلی مهم است، و دوم مسأله دین و ارزشهای اسلامی درنظر آنهاست. مردم حق هم دارند. طبقات ضعیف و مستضعف مردم گرفتاریهای زیادی دارند. بعضیها باید این بحثهای سیاسی تشنّج‌آور را رها کنند و به کارهای اساسی و عملی بپردازند؛ مردم از مسؤولان این انتظار را دارند. مرتّب دعوای سیاسی میشود. انتخابات بود، تمام شد؛ این اختلافات،

این دو دستگاه، این به هم پریدنها، این مچ گیریهایی دروغین و واهی، این بهانه‌سازی این علیه آن و آن علیه این را رها کنند؛ بخصوص مسؤولان - چه نمایندگان مجلس، چه مسؤولان دولتی - این موارد را کنار بگذارند و به کارهای اساسی این کشور و این مردم بپردازند. ما در داخل کشورمان کم گرفتاری نداریم. ریشه گرفتاریها از دو چیز است: اول، از غفلتها و کوتاهیها و تنبلیها و احياناً بدعمل کردنهای خود ماست؛ در رابطه با اموال عمومی، در رابطه با تجمل‌گرایی، در رابطه با پاسخگویی به مردم در دستگاههای مختلف. ریشه دوم، دشمنانی هستند که از همین مایه‌ها و زمینه‌ها سوءاستفاده میکنند؛ بر این مردم تنگ میگیرند؛ تهدید میکنند؛ ایجاد اختلاف میکنند؛ دو دستی میاندازند؛ محاصره اقتصادی میکنند.

۱۳۸۳/۰۶/۰۴ - بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت

این جلسه برای گزارش دادن کافی نیست؛ شما بخشی از وقت امسال را برای گزارش دادن به مردم صرف کنید. این که ما گفتیم امسال، سال پاسخگویی است، مظهر این پاسخگویی همین گزارشهایی است که شما به مردم خواهید داد. بسیاری از کارهایی را که در بخشهای شما انجام گرفته - من البته اطلاع دارم، ولی در همین گزارشهای کوتاه، آنها را ذکر نکردید. این کارهای خوب و مهم انجام گرفته و شما فرصت نکردید که ذکر کنید - خیلی‌ها نمیدانند. برنامه‌سازی کنید و آنچه را که انجام گرفته، ترسیم و بیان کنید؛ من قبلاً به آقای رئیس جمهور هم این مطلب را گفته‌ام. دو ستون درست کنید: کارها و خدماتی که انجام داده‌اید، کارهایی که انجام نداده‌اید، یا ناکام مانده‌اید در انجامش؛ اینها را با مردم در میان بگذارید و بدانید که مردم قدر خدمت و قدر تلاش را میدانند. ما باید هم کارهای کرده‌ی خودمان و هم کارهای نکرده‌ی خودمان، یا درست نکرده‌ی خودمان را با صداقت در میان بگذاریم. مطمئناً آن تلاش و همت و اهتمامی که انجام گرفته برای ستون مثبتها، عذر خواهد بود برای ما نسبت به ستون ناکرده‌ها؛ چون ناکرده‌ها از روی تعمد، ناکرده نمانده، بلکه به خاطر کمبود امکان، کمبود منابع و گاهی به خاطر دیر رسیدن فکر به ذهن انسان و مسائلی از این قبیل، ناکرده مانده است. این مسائل را برای مردم بیان کنید؛ من بر این معنا اصرار دارم. عملکرد شما از عملکرد نظام جدا نیست؛ نمیشود گفت ما نظام خوبی داریم؛ اما دولت بدی داریم؛ بالاخره دولت برخاسته‌ی از همین نظام است. هر کاری که شما کرده باشید و خوب کرده باشید، برای نظام است و اگر کاری نکرده باشید، یا بد کرده باشید، باز هم متعلق به نظام است. ما اصرار داریم که آنچه انجام گرفته و اهتمام به کار رفته، صادقانه، درست و روشن به مردم بیان شود؛ مشخص کنید چه تحویل گرفته‌اید و چه تحویل خواهید داد؛ مثل صورت وضعیت‌هایی که مهندسان در هنگام تحویل و تحول یک کار تهیه میکنند، شما هم صورت وضعیت کار خودتان را حقیقتاً مشخص و معین کنید و سعی کنید که حداکثر دقت را هم در اتقان آن به کار ببرید. حقیقتاً وقتی ما با مردم مواجه میشویم، میتوانیم اعتماد مردم را با صدق لهجه و بیان واقعیتها کاملاً جلب کنیم. نباید تصور کرد که صداقت و عدم صداقت از نظر مردم پوشیده خواهد ماند؛ بالاخره توجه میکنند.

فساد، یک ملت را به خودی خود ضایع و باطل می‌کند و آینده او را تباہ می‌سازد.

از جمله‌ی مهمترین کارها، مبارزه‌ی با فساد است. مبارزه‌ی با فساد، یک جنبه‌ی اخلاقی محض نیست؛ اداره‌ی کشور متوقف به مبارزه‌ی با فساد است. بنده دو سه سال پیش که آن نامه را درباره‌ی مبارزه‌ی با فساد به مسئولان کشور نوشتم، به دنبال یک کار طولانی و یک بررسی و مطالعه‌ی وسیع و همه‌جانبه بود. از هر طرف می‌رویم، می‌بینیم اگر با فساد مبارزه نشود، همه‌ی کارها لنگ خواهد ماند. این همه کار خوب دارد در کشور انجام می‌گیرد - کارهایی که انجام گرفته، کم نیست - اما وجود فساد، بعضی از آنها را خنثی می‌کند. استخری را در نظر بگیرید که از چند چاه عمیق با لوله‌های چند اینچی مرتب در آن آب ریخته می‌شود، اما استخر پُر نمی‌شود. وقتی نگاه می‌کنید، می‌بینید بدنه‌ی استخر ترک خورده و ته آن سوراخ است؛ هرچه از این طرف آب میریزید، از آن طرف بیرون می‌رود؛ به کانالهایی که شما در نظر گرفته‌اید آبیاری کنید، اصلاً آب نمیرسد. فساد در جامعه، این‌طوری است. فساد مالی، مثل خوره، ایدز و سرطان است؛ باید با آن مبارزه کرد. البته نباید بزرگنمایی کرد. بعضیها جنجال و بزرگنمایی می‌کنند و طوری حرف می‌زنند که کانه این سرطان همه جا را گرفته؛ نخیر، این‌طوری نیست. این همه ما دستهای پاکیزه، چهره‌های پاکیزه و انسانهای پاکیزه در دستگاه‌های گوناگون از بالا تا پایین داریم؛ اکثریت هم با اینهاست؛ منتها یک نقطه‌ی فساد، همه‌ی بدن را آلوده می‌کند. وقتی یک جای بدن بیمار می‌شود و درد می‌گیرد - مثلاً وقتی دندان فاسد می‌شود - انسان شب خوابش نمی‌برد. قلب، سالم؛ معده، سالم؛ ریه، سالم؛ جریان خون، سالم؛ اما یک دندان ناسالم خواب را از انسان می‌گیرد. فساد، این‌طوری است؛ باید با فساد مبارزه‌ی جدی کرد. یک پایه‌ی مبارزه، شمایید. آن روزی که بنده مسأله‌ی مبارزه‌ی با فساد را گفتم، توقعم این بود که مجلس شورای اسلامی سینه سپر کند و جلو بیاید و در این میدان حرکت کند تا ما دیگر احتیاج نداشته باشیم دنبال کنیم؛ اما متأسفانه این‌طور نشد. آنها نکردند، شما نکنید. البته به قول برادر ظریف و نکته‌سنج‌مان، با دستمال کثیف نمیشود شیشه را تمیز کرد. اگر انسان بخواهد با فساد مبارزه کند، باید در درجه‌ی اول مراقب باشد که فساد دامن خودش را نگیرد. داخل خودتان و درون مجلس مراقب باشید. دست پاک، دامن پاک، زبان پاک و چشم پاک خواهد توانست در حوزه‌ی اقتدار وسیعی که شما دارید، همه چیز را پاک کند.

مشروعیت من و شما وابسته به مبارزه با فساد، تبعیض و نیز عدالت‌خواهی است. این، پایه مشروعیت ماست. الان درباره مشروعیت حرفهای زیادی زده می‌شود، بنده هم از این حرفها بدم؛ اما حقیقت قضیه این است که اگر ما دنبال عدالت نباشیم، حقیقتاً من که این‌جا نشسته‌ام، وجود نامشروع خواهد بود؛ یعنی هرچه اختیار دارم و هرچه تصرف کنم، تصرف نامشروع خواهد بود؛ دیگران هم همین‌طور. ما برای عدالت و رفع تبعیض آمده‌ایم. ما آمده‌ایم جامعه را از مواهب الهی خودش - که مهمترین مواهب الهی در عدالت وجود دارد - و همچنین مواهب اخلاقی و معنوی برخوردار کنیم. البته معنای این

حرف این نیست که ما از زندگی دنیایی مردم غفلت کنیم؛ نخیر، مگر میشود؟ اصلاً آخرت بدون دنیا نمیشود و امکان ندارد که انسان بخواهد به آن مواهب معنوی برسد و دنیای ویرانی هم داشته باشد. این کار، دلایل واضحی دارد که نمیخواهم آنها را تکرار کنم - مطالبی است که هم شما میدانید، هم من - باید دنیا را آباد کنیم و این کارها همه آباد کردن دنیاست؛ اما دنیای آباد دور از عدالت و دور از معنویت به درد نمیخورد. گیرم که رشدان - به تعبیر غلط که گفته میشود نرخ رشد - آمد بالا و فرض بفرمایید درآمد سرانهمان دو برابر و سه برابر شد؛ اما عدالت در جامعه نبود؛ یعنی عمده این درآمد به یک بخش محدودی رسید و بخش عظیمی از مردم، محروم و گرسنه ماندند. این، کاری نیست که ما باید انجام دهیم؛ این، آن تکلیفی نیست که ما برعهده داریم. **تکلیف ما این است که عدالت را در جامعه مستقر کنیم و این هم جز با مبارزه علیه فساد و افزون طلبی انسانهای مفتخوار و سوءاستفاده‌کن امکان‌پذیر نیست.** بخشی از کار عدالت این‌جا تنظیم میشود.

۱۳۸۲/۰۳/۱۴ - بیانات در سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)

بزرگترین مبارزه با امریکا، خدمت به این مردم است. هر که میخواهد با امریکا مبارزه اساسی کند، باید به این مردم خدمت کند. هر که میخواهد با دشمنان این ملت مبارزه عملی کارآمد کند، با فساد مبارزه کند. ابزارهای دشمن در درون کشور و نظام ما عبارت است از فساد، تبعیض و فاصله طبقاتی. ما باید با اینها مبارزه کنیم. این وظیفه دولت و مجلس و قوه قضاییه و همه ارکان نظام است. به مردم خدمت کنند، با مفسد مماشات نکنند، فساد را در بدنه دستگاههای حکومت به هیچ وجه نپذیرند و تحمل نکنند؛ این بزرگترین خدمت است.

۱۳۸۲/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی

در مورد مبارزه با فساد مالی و اقتصادی هم گزارشهای خوبی از طرف رئیس‌جمهور محترم و رئیس قوه قضاییه به من ارائه شد. مبارزه با فساد، موضوعی اصلی و اساسی است. فساد اقتصادی در دستگاههای دولتی موجب میشود که سود همه تلاشهای انجام شده در راستای پیشرفت و تولید ثروت عمومی برای رفاه مردم، به جیب عده‌ای مفتخور و سوءاستفاده‌چی سرازیر شود؛ لذا مبارزه با فساد، جدیست.

۱۳۸۲/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی

القاء ناکارآمدی نظام، متوجه مسئولین کشور است. در قوای مجریه، قضاییه، مقننه، در نیروهای مسلح، نهادهای انقلابی و همه مؤسساتی که کاری از کشور را برعهده دارند، مدیران باید خود را برای مدیریت کارآمد و لایق، آماده و مجهز کرده و برای مردم کار کنند. وقتی از نهضت خدمت‌رسانی حرف میزنم، به این جهت است. وقتی میگویم برای خدمت به مردم مسابقه بگذارید، به این دلیل است. **تأکید من بر مبارزه با فساد هم به همین علت است؛ زیرا اگر مدیری خدای نخواستہ فاسد شد، دیگر نمیتواند به مردم خدمت کند و برای آنها مفید باشد.** پس اول باید کارآمدی نظام را نشان داد.

۱۳۸۱/۰۳/۱۴ - بیانات در سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)

مبارزه با فساد اداری و فساد اقتصادی و سواستفاده از امکاناتی که قدرت در اختیار افراد می‌گذارد - چه سوء استفاده مالی و چه سوء استفاده سیاسی - از اصول انقلاب است و باید رعایت شود.

۱۳۸۰/۰۹/۱۶ - بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران

امروز اگر شعار مبارزه با فساد مالی و اقتصادی داده میشود، هر کس پیرو امیرالمؤمنین است، باید از این شعار پیروی کند. هر کس به معنای واقعی کلمه، دنبال صلاح و اصلاح است، باید دنبال این کار، حرکت کند. دستگاههای مسؤول - اعم از قوه قضائیه یا قوه مجریه یا قوه مقننه - خود را موظف بدانند این شعار را تحقق بخشند و نگذارند در حد یک شعار توخالی و یک لفاظی، باقی بماند. مبارزه با فساد، یکی از پایه‌های اصلی حکومت و نظام اسلامی است. این روش امیرالمؤمنین است. امیرالمؤمنین از مردم ملاحظه نکرد؛ حتی از کسانی که از او توقع داشتند، ملاحظه نکرد. آنجایی که دید فساد وجود دارد، با آن مبارزه کرد. ما نمیتوانیم مثل امیرالمؤمنین عمل کنیم؛ ادعایش را هم نداریم. ما قابل این نیستیم - بنده خودم را عرض میکنم - که بخواهیم پشت سر امیرالمؤمنین حرکت کنیم، لیکن باید تلاشمان را بکنیم. این را همه باید وظیفه خود بدانند؛ نه این که اگر دستگاهی با فساد و مفسدی مقابله کرد، باز همان اهرمهای فشار به حرکت درآیند و جنجال و هیاهو کنند و دست و پای کسانی را که در این راه حرکت میکنند، بلرزانند. البته نباید دست و پای کسی بلرزد. باید قاطع در این راه حرکت کنند؛ خدا هم کمک میکند و مردم هم پشتیبانی میکنند. آنچه که من فهمیده‌ام، این است که هیچ چیزی مردم را به قدر این خوشحال نمیکند که نظام جمهوری اسلامی در راه احقاق حق عامه مردم، با زورگوها و مفسدها و زیاده‌خواهها و مفتخوارها مقابله کند. مجلس و دولت و قوه قضائیه هم وظیفه دارند و باید همه آنها در این جهت حرکت کنند و به راه بیفتند.

۱۳۷۵/۰۲/۲۶ - بیانات در دیدار روحانیون و مبلغان

بدیهی است که در جامعه، فساد به وجود می‌آید. هیچ اجتماع بشری نیست که در آن، فساد به وجود نیاید. این فساد، چگونه باید برطرف شود؟ بعضی کسان تا چشمشان به مظاهر فساد میافتد، میگویند «پس مسؤولین کجایند که بیایند فساد را از بین ببرند؟!». غالباً فساد را که به چشم میبینند فریاد بر می‌آورند و سراغ از مسؤولین میگیرند. اما آن فساد را که به چشم دیده میشود، خیلی کوچکتر از فسادهایی است که با چشم ظاهری در کوچه و بازار و خیابان نمیشود دید. کسانی که واردند، میدانند و میفهمند که فسادهای کلان، اغلب از دیده‌ها پنهان است. لذا محیط جامعه باید به گونه‌ای باشد که اگر در آن فساد پدیدار شد، فرصت رشد پیدا نکند و زود از بین برود.

۱۳۹۲/۱۲/۲۰ - بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

نکته‌ی نهم، فسادستیزی است؛ ما اگر میخواهیم مردم در صحنه‌ی اقتصاد باشند، باید صحنه‌ی اقتصادی امنیت داشته باشد؛ اگر امنیت را میخواهیم، بایستی دست مفسد و سوءاستفاده‌چی و دورزننده‌ی قانون و شکننده‌ی قانون بسته بشود؛ مبارزه‌ی با فساد این است؛ این باید جدی گرفته بشود؛ امروز خوشبختانه مسؤولین

این را میگویند، لکن گفتن کافی نیست. همه‌ی مسئولین - چه مسئولین اجرایی، چه مسئولین قضائی و چه مسئولین قوه‌ی مقننه - در این جهت مسئولند. اگر چنانچه وضع اجتماع، وضع اقتصادی کشور مثل یک خانه‌ی بی درودروازه‌ای بود که هر که خواست آمد، هر جور خواست عمل کرد، هر چه خواست برد، خورد، خب معلوم است، انسان نجیب شایسته‌ی متینی که میخواهد از راه حلال ارتزاق کند، طبعاً جلو نمی‌آید. شفاف‌سازی، شرط اصلی این فسادستیزی است؛ باید شفاف‌سازی بشود، باید فضای رقابتی به‌وجود بیاید، باید فضای با ثبات به‌وجود بیاید؛ فعال اقتصادی در این شرایط خواهد آمد و احساس امنیت خواهد کرد. آن وقت در یک چنین فضایی آن کسی که با ابتکار خود یا سرمایه‌ی خود یا کارآفرینی خود ثروتی به‌دست می‌آورد، نظام اسلامی از او حمایت میکند و تأیید میکند. اگر چنانچه فضا فضای سالمی شد، [آن وقت] کسب ثروت و کسب درآمد یک چیز مباح و مورد تأیید و مورد حمایت نظام است. این هم نکته‌ی نهم.

۱۳۸۴/۰۲/۱۹ - بیانات در دیدار دانشجویان استان کرمان

چند سال قبل بنده مسأله‌ی مبارزه با فساد را مطرح کردم و آن نامه‌ی هشت ماده‌ای را نوشتم؛ اما از داخل مجلس شورای اسلامی - که باید مرکز مبارزه‌ی با فساد باشد - فریاد اعتراض به این شعار بلند شد؛ با این بهانه که مبارزه‌ی با فساد، سرمایه‌ها را از کشور فراری می‌دهد! در حالی که قضیه بعکس است. بنده همان وقت هم گفتم که اتفاقاً مبارزه‌ی با فساد، سرمایه‌گذار سالم را که قصد فسادانگیزی و سوءاستفاده ندارد، به کار تشویق می‌کند. اخیراً گزارشی از یک سازمان معتبر بین المللی خواندم که درباره‌ی همین مسائل کار می‌کند. این سازمان اعلام کرده که یکی از موانع اصلی سرمایه‌گذاری در بعضی از کشورها عبارت است از فساد اقتصادی. اینها می‌گفتند مبارزه‌ی با فساد جزو موانع سرمایه‌گذاری است؛ ببینید چقدر فاصله است! مبارزه‌ی با فساد مطرح می‌شود؛ به جای این که عناصر دست اندرکار استقبال کنند و در حد وظایف خود ایفای نقش کنند، به عکس عمل می‌کنند. این، یکی از گوشه‌های کوچک حاکمیت دوگانه است که اینها دنبال می‌کردند.

۱۳۸۱/۰۷/۳۰ - بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم

به مسؤولان بارها گفته‌ام، تأکید هم کرده‌ام، باز هم میگویم و پای این مطلب ایستاده‌ام: باید با فساد در دستگاههای دولتی و دیگر دستگاههای حکومتی مبارزه شود. متعهد این مبارزه، خود مسؤولان قوای مختلف هستند. در درجه اول، برای جلوگیری از فساد در دولت، خود مسؤولان دولتی، خود وزرا و خود مدیران ارشد مسؤولند. نگذارند در مجموعه‌های آنها فساد به وجود آید. اگر آنها بخواهند مبارزه کنند و اگر این مبارزه را جدی بگیرند، بهتر از هر کس خواهند توانست مبارزه کنند. البته باید حواسشان جمع باشد که دامنهای خود را پاکیزه نگهدارند. این را همه بدانند: کسی که خودش آلوده به فساد باشد، قادر نخواهد بود با فساد مبارزه کند. خود مسؤولان باید با هشیاری و دقت، با این پدیده مبارزه کنند. اگر خدای نکرده مدیران در مقابله با فساد در دستگاههای خود کوتاه بیایند، ناگزیر باید قوه قضاییه وارد میدان شود. دستگاه قضایی هم باید بی اغماض و بدون ملاحظه، هر جا فساد و یا عملی را برخلاف قانون و در جهت سوءاستفاده ملاحظه کرد، با آن مقابله کند.

این که بنده تأکید میکنم باید مراقب سوءاستفاده‌های مالی در دستگاههای قدرت وابسته به حکومت بود، به خاطر این است. زیان بزرگ فساد اقتصادی در دستگاههای دولتی این است که پول را در خدمت قدرت و قدرت را در خدمت پول به کار میگیرد و دور باطلی به وجود می‌آید. از قدرت و داشتن مسؤولیت و مدیریت در بخشهای مختلف برای جمع‌آوری ثروت و پول سوءاستفاده شود؛ بعد همان پول مجدداً در خدمت خریدن آراء رأی دهندگان قرار گیرد؛ حالا یا خریدن آشکار - که در خیلی جاها در دنیا معمول است پول بدهند - یا خریدن پنهان با شیوه‌های گوناگون؛ یعنی با خرج کردنهای گوناگون، جلب محبوبیت کنند. وقتی با تبلیغات فریبنده پُرخرج، آراء مردم را به سمت خود جلب کنند، این مردم‌سالاری و دخالت مردم در امور نیست؛ رأی مردم در این‌جا بازیچه شده است.

بسم الله الرحمن الرحيم

حضرات آقایان رؤسای محترم قوای سه گانه دامت تأییداتهم

تشکیل ستاد مبارزه با مفاصد اقتصادی و تهیه طرح مبارزه با فساد که دو قوه‌ی مجریه و قضائیه بدان همت گماشته‌اند، عزم جدی مسئولان را به اقدام در این امر اساسی و حیاتی نوید میدهد. حکومتی که مفتخر به الگو ساختن نظام علوی است باید در همه حال تکلیف بزرگ خود را کم کردن فاصله‌ی طولانی خویش با نظام آرمانی علوی و اسلامی بداند، و این جهادی از سر اخلاص و همتی سستی‌ناپذیر میطلبد. جمهوری اسلامی که جز خدمت به مردم و افزایش پرچم عدالت اسلامی، هدف و فلسفه‌ای ندارد نباید در این راه دچار غفلت شود؛ رفتار قاطع و منصفانه‌ی علوی را باید در مدّ نظر داشته باشد؛ و به کمک الهی و حمایت مردمی که عدالت و انصاف را قدر میدانند تکیه کند.

نامگذاری امسال به نام مبارک «رفتار علوی» فرصت مناسبی است که شما برادران عزیز، خط مراقبت از سلامت نظام را که بحمدالله در سالهای گذشته همواره در کار بوده، فعالیتت تازه نفس و سازمان یافته ببخشید و با همکاری و اتحاد، افق‌ها را در برابر چشم این ملت نجیب و مؤمن، روشنتر و شفافتر سازید.

امروز کشور ما تشنه‌ی فعالیت اقتصادی سالم و ایجاد اشتغال برای جوانان و سرمایه‌گذاری مطمئن است. و این همه به فضائی نیازمند است که در آن، سرمایه‌گذار و صنعتگر و عنصر فعال در کشاورزی و مبتکر علمی و جوینده‌ی کار و همه‌ی قشرها، از صحت و سلامت ارتباطات حکومتی و امانت و صداقت متصدیان امور مالی و اقتصادی مطمئن بوده و احساس امنیت و آرامش کنند. اگر دست مفسدان و سوءاستفاده‌کنندگان از امکانات حکومتی، قطع نشود، و اگر امتیازطلبان و زیاده‌خواهان پرمدعا و انحصارجو، طرد نشوند، سرمایه‌گذار و تولید کننده و اشتغال‌طلب، همه احساس ناامنی و نومییدی خواهند کرد و کسانی از آنان به استفاده از راههای نامشروع و غیرقانونی تشویق خواهند شد.

خشکانیدن ریشه‌ی فساد مالی و اقتصادی و عمل قاطع و گره‌گشا در این باره، مستلزم اقدام همه جانبه بوسیله‌ی قوای سه گانه مخصوصاً دو قوه‌ی مجریه و قضائیه است. قوه‌ی مجریه با نظارتی سازمان یافته و دقیق و بی اغماض، از بروز و رشد فسادمالی

در دستگاهها پیشگیری کند، و قوه قضائیه با استفاده از کارشناسان و قضات قاطع و پاکدامن، مجرم و خائن و عناصر آلوده را از سر راه تعالی کشور بردارد. بدیهی است که نقش قوه مقننه در وضع قوانین که موجب تسهیل راه کارهای قانونی است و نیز در ایفاء وظیفه نظارت، بسیار مهم و کارساز است.

لازم است نکاتی را به حضرات آقایان و دیگر دست اندرکاران کشور که میتوانند در مبارزه با فساد مالی ایفاء نقش کنند، تذکر دهم :

۱ - با آغاز مبارزه جدی با فساد اقتصادی و مالی، یقیناً زمزمه‌ها و بتدریج فریادها و نعره‌های مخالفت با آن بلند خواهد شد. این مخالفتها عمدتاً از سوی کسانی خواهد بود که از این اقدام بزرگ متضرر میشوند و طبیعی است بددلانی که با سعادت ملت و کشور مخالفند یا ساده‌دلانی که از القائات آنان تاثیر پذیرفته‌اند با آنان همصدا شوند. **این مخالفتها نباید در عزم راسخ شما تردید بیفکند. به مسئولان خیرخواه در قوای سه گانه پیاموزید که تسامح در مبارزه با فساد، بنوعی همدستی با فاسدان و مفسدان است.** اعتماد عمومی به دستگاههای دولتی و قضائی در گرو آن است که این دستگاهها در برخورد با مجرم و متخلف قاطعیت و عدم تزلزل خود را نشان دهند.

۲ - ممکن است کسانی به خطا تصور کنند که مبارزه با مفسدان و سوءاستفاده‌کنندگان از ثروتهای ملی، موجب ناامنی اقتصادی و فرار سرمایه‌ها است. به این اشخاص تفهیم کنید که به عکس، این مبارزه موجب امنیت فضای اقتصادی و اطمینان کسانی است که میخواهند فعالیت سالم اقتصادی داشته باشند. تولید کنندگان این کشور، خود نخستین قربانیان فساد مالی و اقتصاد ناسالم‌اند.

۳ - کار مبارزه با فساد را چه در دولت و چه در قوه قضائیه به افراد مطمئن و برخوردار از سلامت و امانت بسپارید. دستی که میخواهد با ناپاکی دربیفتد باید خود پاک باشد، و کسانی که میخواهند در راه اصلاح عمل کنند باید خود برخوردار از صلاح باشند.

۴ - ضربه‌ی عدالت باید قاطع ولی در عین حال دقیق و ظریف باشد. متهم کردن بی گناهان، یا معامله‌ی یکسان میان خیانت و اشتباه، یا یکسان گرفتن گناهان کوچک با گناهان بزرگ جایز نیست. مدیران درستکار و صالح و خدمتگزار که بیگمان، اکثریت کارگزاران در قوای سه گانه کشور را تشکیل میدهند نباید مورد سوء ظن و در معرض اهانت قرار گیرند و یا احساس ناامنی کنند. چه نیکو است که تشویق صالحان و خدمتگزاران نیز در کنار مقابله با فساد و مفسد، وظیفه‌ای مهم شناخته شود.

۵ - بخشهای مختلف نظارتی در سه قوه از قبیل سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات و وزارت اطلاعات باید با همکاری صمیمانه، نقاط دچار آسیب در گردش مالی و اقتصادی کشور را بدرستی شناسائی کنند و محاکم قضائی و نیز مسئولان آسیب زدائی در هر مورد را یاری رسانند.

۶ - وزارت اطلاعات موظف است در چهارچوب وظائف قانونی خود، نقاط آسیب‌پذیر در فعالیتهای اقتصادی دولتی کلان مانند: معاملات و قراردادهای خارجی، و سرمایه‌گذاریهای بزرگ، طرح‌های ملی، و نیز مراکز مهم تصمیم‌گیری اقتصادی و پولی کشور را پوشش اطلاعاتی دهد و به دولت و دستگاه قضائی در تحقق سلامت اقتصادی یاری رساند و بطور منظم به رئیس جمهور گزارش دهد.

۷ - در امر مبارزه با فساد نباید هیچ تبعیضی دیده شود. هیچکس و هیچ نهاد و دستگاهی نباید استثنا شود. هیچ شخص یا نهادی نمیتواند با عذر انتساب به اینجانب یا دیگر مسئولان کشور، خود را از حساب کشی معاف بشمارد. با فساد در هر جا و هر مسند باید برخورد یکسان صورت گیرد.

۸ - با این امر مهم و حیاتی نباید به گونه‌ی شعاری و تبلیغاتی و تظاهرگونه رفتار شود. بجای تبلیغات باید آثار و برکات عمل، مشهود گردد. به دست اندرکاران این مهم تاکید کنید که بجای پرداختن به ریشه‌ها و ام‌الفسادها به سراغ ضعفا و خطاهای کوچک نروند و نقاط اصلی را رها نکنند. هرگونه اطلاع رسانی به افکار عمومی که البته در جای خود لازم است، باید بدور از اظهارات نسنجیده و تبلیغات‌گونه بوده و حفظ آرامش و اطمینان افکار عمومی را در نظر داشته باشد.

از خداوند متعال اخلاص و جدّ و توفیق را برای خود و شما و همه‌ی مسئولان این امور، مسئلت میکنم و امیدوارم این اقدام مورد رضای حضرت بقیه‌الله‌الاعظم روحی فداه قرار گرفته گام بلندی بسوی رفاه و آسایش عمومی را تدارک کند.

والسلام علیکم

سیدعلی خامنه‌ای

۱۳۸۱/۰۶/۰۴ - بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت

یکی از نکاتی که میخواهم بار دیگر روی آن تأکید کنم - البته در جلسات خصوصی با مسؤولان مختلف قوه مجریه این را مطرح کرده‌ام، ولی الان هم باز میخواهم مجدداً تکرار کنم - این است که **مسأله مبارزه با فساد را جدی بگیرید**. ببینید! شما مینشینید برای کارهای سازنده برنامه‌ریزی میکنید، تأمین سرمایه میکنید، صرفه‌جویی میکنید، برای این که بتوانید تعدادی شغل در فعالیتهای صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی یا ساختمانی و غیره به وجود آورید؛ اما بعد از گوشه‌ای نقبی زده شود، یک شخص یا یک باند سودجو وارد میدان شود و همه یا بخش مهمی از چیزی را که شما به عنوان سرمایه ملی میخواهید استحصال کنید و به سود کشور به کار بزنید، بمکد واز بین ببرد و به سود خودش استحصال و مصادره کند. این چیز خیلی خطرناک و واقعاً نگران کننده‌ای است و این وجود دارد. در بخشهای مختلف کاری کشور، عده‌ای میخواهند مقابله با فساد را توجیه کنند؛ یک عده هم متقابلاً میخواهند فساد را بزرگ نمایند. به نظر من هر دو غلط است. **بالآخره در همه‌جای دنیا انسان فسادپذیر است. هر انسانی اگر مراقب خود نباشد، فسادپذیر است.** این که این همه در قرآن، نهج‌البلاغه و روایات روی تقوا تکیه شده، به خاطر همین است. تقوا یعنی مراقبت از خود، برای این که انسان فاسد و منحرف نشود. وقتی مراقبت از خود نباشد، هر انسانی قابلیت این را دارد که لغزش و فساد پیدا کند. بنابراین در گوشه و کنار باید وجود فساد را محتمل دانست. البته در جاهایی هم روشن است که وجود دارد. ما نباید فساد را توجیه و یا در بیان آن مبالغه کنیم. عده‌ای خیال میکنند فساد همه جا را گرفته؛ این چیزی است که متأسفانه باز دستهای تبلیغاتی بیگانگان آن را دنبال میکند. وقتی بحث مبارزه با فساد مطرح میشود، یک فصل در این باب صحبت میکنند - میگویند این کار سیاسی است، هدف سیاسی دارد و سیاسی کاری است - تا اصل مبارزه با فساد را زیر سؤال ببرند. فصل دیگر، تبلیغات دروغین در باب تعمیم و گسترش فساد است. پیداست که هدف این است که هم افکار عمومی دلسرد و مأیوس شود و هم مبارزه با فساد واقعاً صورت نگیرد. وقتی نهضت مبارزه با فساد شروع میشود، هر کس بیاید در مقابل آن بایستد و بگوید نخیر، چنین چیزی نیست و این کار، سیاسی است و اگر در جایی برخورد شد، این را به سیاسی‌گری متهم کند، به نظرم به این جریان تبلیغاتی کمک کرده است. من میخواهم این کار را خود دولت بکند. به

مناسبت هفته دولت، یکی از دوستان برای من یادداشتی نوشته - یادم نیست از کجا و کی بود - و گفته بودند در همه جای دنیا مبارزه با فساد، کار دولت است؛ چرا ما قوه قضاییه را مسؤول این کار میکنیم؟ من به این حرف معتقدم. **معتقدم مبارزه با فساد، در درجه اول کار خود دولت است؛** بخصوص که دولتمردان سطح بالای ما - یعنی شما وزرای محترم، معاونان محترم رئیس جمهور و بقیه مسؤولان سطح بالای کشور - افراد پاکی هستند. شما میخواهید پاک کار بکنید؛ بنابراین میتوانید خودتان مبارزه کنید و بکنید. بخش قضا مربوط به مرحله آخر کار است. در قدیم میگفتند: آخرین دارو، داغ کردن است: «آخر الدواء الكى». قبل از آن که به داغ کردن برسد، انسان انواع و اقسام دواها را به کار می برد؛ اگر خوب نشد، آن وقت محل زخم را داغ میکند، و الا تا وقتی میتواند با مرهم و مراقبت و تنظیف، بیمار را معالجه کند، محل زخم را داغ نمیکند. در بخشهای اقتصادی، پولی، صنعتی، خدماتی و دیگر بخشهای تولیدی و آنجایی که بخصوص معاملات خارجی و کلان وجود دارد، حضور شما حقیقتاً به عنوان مدعی و معارض فساد و مفسد تلقی شود. وقتی با این جدیت دنبال رفع فساد رفتید، در جایی میبینید باید به قوه قضاییه بگویید ما از شما میخواهیم به این قضیه رسیدگی کنید. در این صورت با میل و خواست و مطالبه شما، قوه قضاییه وارد میدان خواهد شد. وقتی شما مبارزه نکنید، طبعاً وضع طور دیگری خواهد شد. من میخواهم خواهش کنم که حتماً مسأله مبارزه با فساد را جدی بگیرید و دنبال کنید. **این که ما دو سه سال قبل گفتیم اصلاحات واقعی در کشور، مبارزه با فقر و فساد و تبعیض است، هر روز که میگذرد، اعتقاد بنده به این مسأله راسختر میشود.** هیچ اصلاحی در کشور بدون پرداختن به این سه مقوله اساسی و بنیانی ممکن نیست صورت گیرد؛ اینها مادر همه اصلاحات است و باید بالاخره در کارها به این قضیه بپردازید.

۱۳۸۰/۰۲/۲۸ - بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران

البته مسأله فساد هم که ما گفتیم، بسیار مهم است. مردم عزیز ما بدون این که بنده هم بگویم، این را میدانند؛ اما من هم تأکیداً عرض میکنم، **اگر در جامعه‌ای پول و ثروت باشد، اما بد خرج شود، بدتر از این است که ثروت نباشد؛ چون هم محرومیتها به جای خود باقی خواهد ماند، هم عده‌ای با آن ثروتهای ناصحیح به دست آمده ناحق و توأم با فساد، فساد را به وجود می‌آورند. تهدیدست بودن قشرهایی از جامعه، خودش فسادآور است - فساد و اعتیاد و هرزگیهای گوناگون بر اثر فقر پیش می‌آیند - ثروتمند شدن عده‌ای از راه فساد هم خودش باز مرداب فساد دیگری زیر پای مردم است؛ لذا با فساد باید مبارزه شود.** البته من از مسؤولان قوای سه‌گانه که به این مسأله پاسخ گفتند، تشکر میکنم؛ ولی باید جدی دنبال شود. به صرف گفتن بنده و قبول کردن رؤسا، مطلب تمام نمیشود. من در آن نامه، به رؤسای محترم سه قوه نوشتم که مبارزه با فساد، دشمن تراش است. هر کس بخواهد با فساد مبارزه کند، یک صف طولانی دشمن جلویش به وجود می‌آید. این دشمنان چه کسانی هستند؟ فاسدها و لشکریاشان؛ چون فاسدهای دانه‌درشت، لشکریایی هم دارند؛ اینها در مقابل میایستند و انواع کارشکنیها را میکنند. کارشکنی هم، همه‌اش این نیست که کسی چاقو بکشد و به کسی حمله کند. امروز از چاقو کشیدن خطرناکتر هم هست: تهمت میزنند، شایعه درست میکنند، کار فرهنگی میکنند و به کسانی که از این حرفها بزنند و بخواهند این اقدامات را بکنند، برچسبهای نادرست و ناحق میزنند. باید با اینها مقابله کرد و صریح و صادق وارد میدان شد. باید آن تلاش و فعالیت اقتصادی انجام گیرد؛ باید به آن ارتقای فرهنگ دینی و ایمانی همت گماشته شود؛ باید مبارزه با فساد از همه طرف - چه از طرف رئیس‌جمهوری که ان شاء الله مردم انتخاب خواهند کرد، چه از طرف بقیه قوا - دنبال شود. طوری شود که ان شاء الله مردم حرکت به سمت صلاح را حس کنند.

یکی از بزرگترین وظایف انسان این است که در هر جا قرار دارد، حدّ قانونی خود را بشناسد و از آن تجاوز نکند. تجاوز از حد، عبارت است از همان مفهوم زشت و ننگین استبداد و استکبار. بزرگترین خطر برای انسان این است که دچار استبداد و استکبار شود. همه هم میتوانند به این آفت مبتلا شوند؛ باید مواظب خودشان باشند. البته کسانی که تمکّن اجتماعی آنها بیشتر است، بیشتر در معرض این آفت قرار دارند. کسی که روح استکبار دارد، اگر قدرت و پول بیشتر و مقام بالاتر داشته باشد، خطرش برای خود و برای مردم بیشتر است؛ لذا باید بیشتر مواظب خود باشد. **کسانی که در جامعه دچار فساد میشوند - فساد مالی، فساد اخلاقی، فساد سیاسی - هم خودشان را تباه میکنند، هم به مردم ضرر میزنند؛ که عامل اصلی آن همین است که انسان در مقابل حدود قانون و شرع، احساس تنگی جا کند؛ بخواهد هر مانعی را از سر راه خود بردارد.** وقتی انسان خدای نکرده به این حالت دچار شد، دیگر هیچ حدّی را نمیشناسد؛ در مقابل هر چیزی که مانع دستیابی او به منافعش شود، سر ستمیزه‌گری دارد و جبهه مخالفت و دشمنی به خود میگیرد. این گونه است که خطر در جامعه به وجود می‌آید. این که من هشدار دادم و از مسؤولان درخواست کردم که با فساد مالی مبارزه کنند، به خاطر همین است. **کسی که دچار فساد مالی میشود، مشکل او فقط این نیست که مال مردم را میخورد و بالا میکشد؛ مشکل این است که یک جرثومه فساد، هر چیزی که در مقابل او بایستد، میخواهد با آن مبارزه کند و از همه نیروی خود برای برداشتن این مانع بهره بگیرد.** حال این مانع اگر شرع باشد، با شرع میجنگد؛ اگر قانون اساسی باشد، با قانون اساسی میجنگد؛ اگر قوانین عادی باشد، با قوانین عادی میجنگد. بحمدالله قوه قضائیه و بخشی از قوه مجریه به دنبال درخواست ما، به‌طور جدّی وارد میدان شده‌اند. همه باید به اینها کمک کنند. هیچ‌کس نباید از فساد دفاع کند. هرکس این حرکت قانونی و منطقی ضدّ فساد را تضعیف کند، از فساد حمایت و به آن کمک کرده است؛ دچار نوعی استبداد و استکبار شده است؛ یعنی سرکشی در مقابل قانون. البته من، هم به قوه قضائیه و هم به قوه مجریه توصیه میکنم که در عمل مراقب باشند، حدود را رعایت کنند. مبدا به کسی ظلم شود؛ مبدا آبروی کسی بدون این که استحقاق مجازات را داشته باشد، خدشه‌دار شود. مطبوعات هم باید مراقب این معنا باشند. به‌هرحال، این حرکت، یک حرکت صحیح و اصولی است و باید دنبال شود.

امروز یکی از مهمترین مسائل ما، مبارزه با فساد است. این را باید همه مسؤولان کشور بفهمند. فساد یعنی چه؟ فساد یعنی این که کسانی با زرنگی، با قانوندانی، با زبان چرب و نرم و با چهره حق‌به‌جانب، به جان بیت‌المال این ملت بیفتند و کیسه‌های خود را پُر کنند. این کار چند ضرر دارد: یکی این که خزانه این کشور که باید صرف مردم شود - صرف ساختن پُل و راه و سد و آبرسانی و آباد کردن روستاها و سامان دادن به زندگی مردم شود - به جیب یک نفر یا یک جمع خاص می‌رود. وقتی شما ببینید یک نفر آدم در طول مدت کوتاهی - سه، چهار سال - دهها میلیارد تومان از پول بیت‌المال را در صندوق شخصی خود قرار میدهد، معنایش چیست؟ معنایش این است، آن پولی که با آن میشد مثلاً هزار روستا را آباد کرد که مردم از زندگی لذّت ببرند و مزه فقر را نچشند، مزه زندگی راحت را بچشند، یک نفر بتواند با زرنگی، با زبان چرب و نرم، با چهره‌ی حق‌به‌جانب و با استفاده از کمک افراد غافل، همه این پولها را به چنگ آورد. **بنابراین**

اولین ضرر این است که بیت‌المال خالی میشود و پول مردم به جیب یک شخص طماع و حریص و خودخواه و زیاده‌طلب می‌رود. ضرر دوم این است: کسانی که میخواهند با پول خود در کشور فعالیت اقتصادی کنند - کارخانه تأسیس کنند، مزرعه راه بیندازند و تولید کنند - وقتی دیدند از راههای نامشروع میشود این همه ثروت به دست آورد، آنها هم تشویق میشوند که بروند کار نامشروع کنند. عده‌ای میگویند مبارزه با مفاسد اقتصادی موجب میشود که سرمایه‌دار، سرمایه‌گذاری نکند؛ اما من میگویم قضیه عکس است؛ اگر با فساد اقتصادی مبارزه نشود، هر سرمایه‌داری وسوسه و تشویق میشود که به جای وارد شدن به کار پردردسر تولید و مقدمات آن و راههای طولانی دیگر، برود مشغول بند و بست و کارهای فساد انگیز شود. یک فاسد، دیگران را هم به فساد میکشاند و تشویق میکند. بنابراین ضرر دوم این است که کشور از فعالیت اقتصادی باز خواهد ماند. ضرر سوم این است که آدم فاسد وقتی بخواهد از بیت‌المال مسلمانان استفاده کند، به طور مستقیم که او را راه نمیدهند؛ مجبور است به مدیران و مسؤولان و هر کسی که سر راه او قرار دارد، رشوه بدهد. هر کسی هم نمیتواند در مقابل رشوه مقاومت کند. البته بعضی افراد مقاومت میکنند، بعضی هم دانسته یا ندانسته تسلیم میشوند. بنابراین آدم فاسد برای رسیدن به هدف خود، با رشوه دادن و شیرینی دادن، عده‌ای را فاسد میکند؛ مدیران را فاسد میکند، مأموران را فاسد میکند، مأمور بانک را فاسد میکند، مأمور فلان وزارتخانه را فاسد میکند. ضرر چهارم این است که وقتی پول و لقمه حرام در بین مردم و نخبگان و زبندگان رایج شد، گناه رایج میشود؛ «امرنا مترفیها ففسقوا فیها». وارد شدن در میدان فساد مالی، مقدمه ورود به میدان فساد اخلاقی و فساد جنسی و فساد شهوانی و انواع و اقسام فسادهاست. ضرر پنجم این که وقتی مدیران و مردمی فاسد شدند، به پایگاه دشمن خارجی تبدیل میشوند. دشمن خارجی از آدمهای فاسد، برای اهداف سیاسی خود در کشور، خوب استفاده میکند. مبارزه با فساد، یک جهاد همه‌جانبه است. من از مسؤولان کشور خواش میکنم این جهاد عظیم را به اغراض سیاسی آلوده نکنند. اگر مسؤولان کشور آن خودآگاهی لازم را داشته باشند، آن‌گاه میفهمند که امروز مبارزه با فساد لازم است و یک جهاد است. شناختن موقعیت و خطر، همان ناخودآگاهی است که این خود خطر بسیار بزرگی است.

۱۳۸۲/۱۰/۱۸ - بیانات در دیدار مردم قم

بعضی خودشان که کشمکش میکنند هیچ، سعی میکنند که رهبری و دستگاههای نظام را هم وانمود کنند که در دعوای جناحی و خطی آنها واردند! این مطلب درست نیست. بنده حزب و شخصیت نمیشناسم؛ بنده این را میشناسم که کسی که می‌آید به مجلس، باید با تقوا باشد. اولین شرط تقواست: «انّ اکرمکم عندالله اتقاکم». دیگر این که باید طرفدار محرومین باشد؛ بداند که در کشور محرومیت هست و سعی و همت او باشد که رفع محرومیت کند. باید ضد فساد هم باشد و با فساد مالی و اقتصادی به شدت و به جد، از بن‌دندان و نه به لفظ، مخالف باشد، تا با فساد مبارزه کند. البته توانمند، با اخلاص و عالم هم باشد.

۱۳۷۹/۱۰/۰۷ - بیانات در خطبه‌های نماز عید سعید فطر

بنده باز هم با صدای بلند اعلام میکنم که مسؤولان کشور - چه در قوه مجریه، چه در قوه قضائیه و چه در قوه مقننه - باید با فقر و فساد و تبعیض در این مملکت مبارزه کنند. اگر بخواهند وضع امنیت کشور را، وضع

معیشت مردم را، وضع عزّت بین‌المللی ما را تأمین کنند، راهش مبارزه با همین‌هاست. انواع و اقسام فسادها را باید شناسایی کنند و با آن مبارزه جدّی نمایند؛ نه در حرف و زبان. البته بعضی هستند که در زبان هم طاقت نمی‌آورند این حرفها گفته شود؛ با اصل مبارزه با فساد و تبعیض و فقر مخالفت میکنند! این افرادی که در مقابل مبارزه با فقر و فساد و تبعیض موضعگیری میکنند، بدون این که خودشان متوجّه باشند، خود را متهم میکنند. چه کسی با مبارزه با فساد مخالف است؟ آن کسی که یا باید فاسد باشد و یا باید فریب فاسدی را خورده باشد. چه کسی با مبارزه با تبعیض مخالف است؟ آن کسی که یا باید از تبعیض منتفع باشد و یا فریب کسی را که از تبعیض منتفع است، خورده باشد؛ والا چرا باید مخالفت کند؟

۱۳۸۳/۰۶/۳۱ - بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری

مشروعیت همه ما بسته به انجام وظیفه و کارآیی در انجام وظیفه است. بنده روی این اصرار و تکیه دارم که بر روی کارآییها و کارآمدی مسئولان طبق همان ضوابطی که قوانین ما متخذ از شرع و قانون اساسی است، بایست تکیه شود. هر جا کارآمدی نباشد، مشروعیت از بین خواهد رفت. این که ما در قانون اساسی برای رهبر، رئیس جمهور، نماینده مجلس و برای وزیر شرایطی قائل شده ایم و با این شرایط گفته ایم این وظیفه را میتواند انجام بدهد، این شرایط، ملاک مشروعیت برعهده گرفتن این وظایف و اختیارات و قدرتی است که قانون و ملت به ما عطا میکند؛ یعنی این حکم ولایت، با همه شعب و شاخه هایی که از آن متشعب است، رفته روی این عناوین، نه روی اشخاص. تا وقتی که این عناوین، محفوظ و موجودند، این مشروعیت وجود دارد. وقتی این عناوین زایل شدند، چه از شخص رهبری و چه از بقیه مسئولان در بخشهای مختلف، آن مشروعیت هم زایل خواهد شد. ما باید به دنبال کارآمدی باشیم. باید هر یک از کسانی که متصدی این مسؤولیتهای از صدر تا ساقه، هستند، بتوانند آنچه را که برعهده آنهاست، به قدر معقول انجام دهند. انتظار معجزه و کار خارق العاده نداریم و نباید داشته باشیم؛ اما بایست انتظار تلاش موفق را، که در آن نشانه های توفیق هم مشاهده شود، داشته باشیم.

۱۳۸۲/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی

دشمنان ملت ایران و نظام جمهوری اسلامی فقط به دو موضوع میتوانند امید داشته باشند. **یکی این که ناکارآمدی نظام را به مردم القاء کنند؛ یعنی بگویند این نظام نمیتواند خواسته های مردم را برآورده کند و با القای آن به مردم، ارتباط مستحکم مردم با نظام اسلامی را از بین ببرند.** دوم دسته بندی و اختلاف ایجاد کنند. این دو نقطه امید برای صهیونیستها، امریکاییها، استکبار و دشمنان نظام اسلامی وجود دارد. همه متوجه این دو نقطه باشند. القاء ناکارآمدی نظام، متوجه مسئولین کشور است. در قوای مجریه، قضائیه، مقننه، در نیروهای مسلح، نهادهای انقلابی و همه مؤسساتی که کاری از کشور را برعهده دارند، مدیران باید خود را برای مدیریت کارآمد و لایق، آماده و مجهز کرده و برای مردم کار کنند. وقتی از نهضت خدمت رسانی حرف میزنم، به این جهت است. وقتی میگویم برای خدمت به مردم مسابقه بگذارید، به این دلیل است. تأکید من بر مبارزه با فساد هم به همین علت است؛ زیرا اگر مدیری خدای نخواست فاسد شد، دیگر نمیتواند به مردم خدمت کند و برای آنها مفید باشد. **پس اول باید کارآمدی نظام را نشان داد.**

۱۳۹۲/۰۴/۰۵ - بیانات در دیدار مسئولان و کارکنان قوه قضائیه

آنچه که من عرض میکنم، این است که در قوه قضائیه دو هدف اصلی را باید همیشه در نظر داشت؛ **همه ی کارها باید در جهت این دو هدف اصلی انجام بگیرد؛ که اگر این دو هدف تحقق پیدا کرد، آن وقت محصول آن را جامعه ی اسلامی خواهد چشید.** آن دو هدف، یکی عبارت است از سلامت قوه، **دوم کارآمدی قوه.** همه ی تلاشها باید این باشد که این قوه تبدیل شود به یک مجموعه ی کاملاً کارآمد و کاملاً سالم. اگر این شد، **آن وقت مردم میوه را خواهند چشید. آن میوه چیست؟ احساس رضایت و احساس امنیت، به برکت حضور قوه ی قضائیه.** این برای یک کشور، برای یک جامعه لازم است. این همه تأکیدی که در اسلام، در متون اسلامی، در قرآن کریم، در روایات، نسبت به قضاوت و حل و فصل

خصوصیتها شده است، برای همین است که جامعه بتواند احساس رضایت کند؛ هر مظلومی احساس کند که میتواند خود را به ساحل امن قوهی قضائیه برساند و جلوی ظلم گرفته شود. این لازم است.

۱۳۸۳/۰۸/۲۴ - بیانات در خطبه‌های نماز عید سعید فطر

آنچه که برای مردم در این انتخابات و همه‌ی گزینشهای ملی و انتخاباتها مهم است، این است که سطح کارآمدی نظام روزبه روز ارتقا پیدا کند؛ این اساس مسأله است. اگر مردم دنبال رئیس جمهور یا دنبال نماینده‌ی مجلس می‌گردند یا دنبال دیگر کسانی هستند که می‌خواهند آنها را با انتخاب تعیین کنند، در پی آن هستند که انسانهای کارآمدی را بر اریکه‌ی مسؤولیت بنشانند تا آنها بتوانند سطح کارآمدی نظام را افزایش بدهند و مشکلات مادی و معنوی مردم را حل کنند؛ این خواست مردم است.

۱۳۸۳/۰۸/۰۶ - بیانات در دیدار کارگزاران نظام

باید روح زندگی علوی - یعنی عدالت، تقوا، پارسایی، پاکدامنی، بی‌پروایی در راه خدا و میل و شوق به مجاهدت در راه خدا - را در خودمان زنده کنیم؛ باید به سمت اینها برویم؛ این اساس کار ماست. و به شما عرض کنم، در آن صورت کارآمدی جمهوری اسلامی هم مضاعف خواهد شد؛ چون مشکل اساسی‌ای که ممکن است برای نظام اسلامی پیش بیاید، کارآمدی در نگاه جهانی است؛ بگویند آیا توانستند این کار را بکنند، توانستند آن کار را بکنند؟ اگر ما قدم به قدم تحول درونی خود را جدی بگیریم و پیش ببریم و پابندی خود را به ارزشها و اصول خود عملاً نشان دهیم، کارایی و توفیقات ما هم بیشتر خواهد شد. البته دشمنان نمیخواهند؛ جنجال و هیاهو میکنند؛ اهمیتی هم ندارد.

۱۳۸۳/۰۸/۰۶ - بیانات در دیدار کارگزاران نظام

آنچه ما مسؤولان احتیاج داریم، این است که کارآمدی خود و نظام را افزایش دهیم. کارآمدی هم باید در جهت تحقق خواستها و اهداف اسلامی باشد؛ در جهت پیاده شدن و عینی شدن ارزشها در جامعه باشد. بخشهای فرهنگی و اقتصادی و سیاسی و امنیتی ما مسؤولند؛ همه مسؤولند. همه باید به مسؤولیت خودشان توجه داشته باشند و خود را در مقابل این مسؤولیتها پاسخگو بدانند؛ این وظیفه‌ی همه‌ی ماست. بدانیم که اگر ما به وظیفه‌ی خود عمل کردیم، با امکاناتی که بحمدالله خدای متعال بوفور در اختیار این کشور و این ملت قرار داده است، و با تجربه‌ی پیشرفتی که داریم، پیروزی جمهوری اسلامی و پیروزی حق بر باطل در این میدان قطعی است.

۱۳۸۱/۱۲/۱۳ - بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری

حاکم اسلامی در قبال مسائل مهم جامعه، در مقابل فقر مردم، در مقابل تبعیض و شکافهای اجتماعی، در مقابل اخلاق و معنویت مردم، در قبال حفظ استقلال کشور و حفظ آزادی مردم - در آن حدودی که اسلام مقرر کرده است - مسؤول است. اینها مسؤولیتهاست و چون اسلام این را خواسته و این به مردم تعلیم داده شده است و مردم ما به اسلام اعتقاد دارند، لذا توقعشان از مسؤولان امر در کشور در هر رده‌ای این است که به این مسؤولیتها عمل

کنند و آنچه را که به عنوان وظیفه بر عهده‌ی آنهاست، انجام دهند. کارآمدی حکومت به این معناست. اگر مردم این کارآمدی را در مسؤولان کشور مشاهده کنند، اعتقادشان به آنها و به نظام اسلامی و اسلام روزبه‌روز بیشتر خواهد شد.

۱۳۸۰/۰۶/۱۵ - بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری

بزرگ بودن خطا به دو چیز است: یکی این که خود خطا بزرگ باشد - مثلاً فسادهای مالی بزرگ، خیانت‌های بزرگ - یکی این است که خطاکننده، مسؤول یا مؤتمن باشد. گاهی سر زدن خطاهای کوچک از انسانهایی که از آنها امانت انتظار می‌رود، ضررش بسیار بیشتر از خطاهای بزرگ دیگران است. امین بودن موجب میشود که خطای صادر شده، بزرگ باشد. باید با این خطاها برخورد شود؛ این در کارایی نظام تأثیر دارد. اگر مسؤولان دولتی در جای خود و مسؤولان قضایی در جای خود، هر کدام با این انحرافات و خطاها برخورد کنند، هم کارایی مسؤولان دولت در زمینه‌های مختلف زیاد خواهد شد و هم این معضل اقتصادی - مشکل اشتغال، مشکل صادرات و واردات، مسائل مربوط به پول و غیره - عمدتاً حل خواهد شد. یعنی برخورد با فساد، هم موجب میشود که افراد، دقت بیشتری بکنند، هم موجب میشود که دست‌های خیانتکار بترسند و عقب بکشند. این دو عامل موجب خواهد شد که در کارهای اقتصادی و جاری کشور و دولت، پیشرفت به وجود آید. بنابراین علاج تهاجم به ناکارآمدی نظام، اثبات کارآمدی است؛ که اثبات کارآمدی هم این‌گونه است.

۱۳۸۲/۰۱/۰۱ - پیام نوروزی به مناسبت حلول سال ۱۳۸۲

نکته‌ای که امسال اضافه می‌کنم و به آن تأکید می‌ورزم، این است که همه مسؤولان در سه قوه، باید نهضتی را برای خدمت‌رسانی به مردم شروع کنند. ممکن است ما انواع و اقسام کارها و برنامه‌ها را در پیش‌رو داشته باشیم و اجرا کنیم؛ باید در میان آنها آنچه خدمت‌رسانی عمیق‌تر و ماندگارتر و زودبازده‌تر محسوب می‌شود، اولویت پیدا کند. به ویژه این کارها باید بیشتر در خدمت قشرهای مستضعف و محروم و محتاج جامعه صورت گیرد. این اقدامات باید مدبرانه و با برنامه‌ریزی انجام شود و گزارش آن نیز به مردم ارائه گردد. مسؤولان باید مردم را در قبال یک گزارش درست و متقن، مختار به قضاوت کنند تا مردم بتوانند کارآمدی نظام را به چشم ببینند و نسبت به آن قضاوت نمایند.

۱۳۸۶/۰۶/۳۱ - بیانات در دیدار کارگزاران نظام

دشمنان شما سعیشان این است که به زور به شما بفهمانند، بقبولانند، بیاوراند که این نظام شما، نظام ناکارآمدی است. نه، اتفاقاً این نظام خیلی کارآمد است. این نظام در عرصه‌های مختلف، کارآمدی خودش را نشان داده. در مورد خدمات و گسترش خدمات عمومی به مردم، ایران امروز را شما مقایسه کنید با ایران دوران طاغوت؛ اصلاً قابل مقایسه نیست. این، یک عرصه‌ی کارآمدی است، که حالا مثالها و نمونه‌های فراوان و آمارهایش را شما خوب میدانید. البته خیلی خوب است که برای مردم اینها گفته بشود و شماها بازگو کنید.

۱۳۸۵/۰۹/۲۲ - بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم در آستانه انتخابات مجلس خبرگان

عزیزان من! اساس در همه‌ی مسئولیتها تدین، امانت و صداقت است. اگر آدمهای کارآمد امانت و صداقت نداشته باشند، کارآمدی آنها به نفع مردم تمام نخواهد شد. علاوه بر کارآمدی، انسانها باید متدین، امین، صادق، رو راست و دلبسته‌ی به اهداف و آرمانهای دینی مردم باشند.

۱۳۸۶/۱۱/۲۸ - بیانات در دیدار مردم تبریز

علت اصلی همه‌ی فشارهای سیاسی و اقتصادی و حتی تهدیدهای نظامی، نگرانی دشمنان از عزم ملت ایران برای ادامه‌ی حرکت پرشتاب در مسیر آرمان‌ها و ارزش‌های انقلاب و تکیه بر اعتماد به نفس ملی است، زیرا روشن شدن کارایی انقلاب اسلامی موجب به خطر افتادن موجودیت استکبار در میان کشورهای اسلامی خواهد شد.

۶ اعتماد متقابل مردم و مسئولین:

۱۳۹۳/۰۴/۱۶ - بیانات در دیدار مسئولان نظام

محاسبات ما را نمیتوانند عوض کنند؛ محاسبات جمهوری اسلامی از روز اول براساس منطق عقلانی بوده است؛ براساس یک قوه‌ی عاقله‌ای بوده است. عناصری که این محاسبات را شکل میداده اینها است: اول، اعتماد به خدا و سنن آفرینش؛ دوم، بی‌اعتمادی به دشمن و شناخت او. از جمله‌ی موارد اعتماد به خدا و سنن آفرینش، اعتماد به مردم است؛ اعتماد به ایمانها است؛ اعتماد به محبتها است؛ اعتماد به انگیزه‌های صادقانه است؛ اعتماد به صدق مردم است - که امام بزرگوار ما مظهر این اعتماد بود - اعتقاد به خودباوری و اینکه «ما میتوانیم»؛ تکیه‌ی به عمل و پرهیز از بی‌کارگی؛ اعتماد به نصرت الهی؛ تکیه‌ی به تکلیف و مجاهدت در راه تکلیف؛ اینها آن چیزهایی است که از روز اول تا امروز مجموعه‌ی عناصر قوه‌ی عقلانی نظام اسلامی را - که پایه و زیربنای حرکت او بود - شکل داده است.

۱۳۹۲/۰۳/۱۴ - بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی(ره)

سه باور در امام بزرگوار ما وجود داشت، که همین سه باور به او قاطعیت میداد، شجاعت میداد و استقامت میداد: باور به خدا، باور به مردم، و باور به خود. این سه باور، در وجود امام، در تصمیم امام، در همه‌ی حرکتها، امام، خود را به معنای واقعی کلمه نشان داد. امام با دل خود با مردم حرف زد، مردم هم با جان خود به او لبیک گفتند، به وسط میدان آمدند و مردانه ایستادند و حرکتی که از هیچ نقطه‌ای از دنیا نسبت به آن، نگاه محبت‌آمیزی وجود نداشت و دست کمکی دراز نشد، بتدریج به سمت پیروزی حرکت کرد و در نهایت به پیروزی رسید.

۱۳۹۴/۰۱/۰۱ - پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۴

هرچه بین ملت و دولت صمیمیت بیشتر و همکاری بیشتر و همدلی بیشتری باشد، کارها بهتر پیش خواهد رفت. باید به یکدیگر اعتماد کنند؛ هم دولت، ملت را به معنای واقعی کلمه قبول داشته باشد و ارزش و اهمیت و توانایی های ملت را به درستی بپذیرد، هم ملت به دولت که کارگزار کارهای او است به معنای حقیقی کلمه اعتماد کند.

۱۳۹۲/۰۳/۲۲ - بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم

بنده اصرارم بر حضور حداکثری و عمومی ملت ایران به‌خاطر این است که می‌بینم و میدانم که حضور یکپارچه‌ی مردم، حضور پرشوق و امیدوارانه و قدرتمندانه‌ی مردم موجب میشود که دشمن مأیوس بشود؛ وقتی دشمن مأیوس شد، کارآیی خود را از دست خواهد داد. اینکه ملاحظه میکنید دشمن در عرصه‌های مختلف، از زاویه‌های مختلف، گاهی تعرضی، تجاوزی، پیش‌رفتگی انجام میدهد، به‌خاطر این است که کسانی به او چراغ سبز میدهند، دشمن را امیدوار میکنند. بعضی از حرفها دشمن را امیدوار میکند؛ بعضی از قیافه‌گرفتن‌ها و رفتارها دشمن را امیدوار میکند. وقتی دشمن امیدوار شد، بر فشار خود می‌افزاید؛ وقتی

دشمن ناامید شد، طبقاً خواهد دید فشار فایده‌ای ندارد، راه دیگری را دنبال میکند. مصونیت کشور، وابسته‌ی به حضور مردم است؛ کم شدن فشارهای دشمنان، وابسته‌ی به حضور مردم است، وابسته‌ی به اتحاد و انسجام مردم با نظام و با دستگاه جمهوری اسلامی و حسن اعتماد متقابل بین مردم و مسئولین است. این حسن باید روز به روز تقویت بشود.

۱۳۸۹/۰۵/۲۷ - بیانات در دیدار کارگزاران نظام

یکی از کارهایی که دشمن میکند، بی اعتماد کردن مردم نسبت به مسئولین است. ما باید مواظب باشیم خودهامان جواری حرف نزنیم که مردم به مسئولین کشور، مسئولین دولتی، مسئولین قضایی، مسئولین قوه‌ی مقننه بی اعتماد بشوند؛ که این بی اعتمادی ناحق است؛ دشمن این را میخواهد. ما نباید خودمان عمل کنیم. من میبینم گاهی اوقات بیدلیل، بی‌جهت در آمارهائی که ارائه میشود، خدشه میشود؛ خوب، چرا؟ چرا در آمارها خدشه‌های بیجا و بیمورد میشود؟ آماري است یک دستگاه مسئول دارد میدهد، حرفش مسموع است. و از این قبیل چیزهائی که موجب بی اعتمادی است و ناامیدی است.

۱۳۸۸/۰۳/۲۹ - بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران

انتخابات ۲۲ خرداد نشان داد که مردم، با اعتماد و با امید و با شادابی ملی در این کشور زندگی میکنند. این جواب خیلی از حرفهایی است که دشمنان شما در تبلیغات مغرضانه‌ی خودشان بر زبان می‌آوردند. اگر مردم در کشور به آینده امیدوار نباشند، در انتخابات شرکت نمیکنند؛ اگر به نظام خودشان اعتماد نداشته باشند، در انتخابات شرکت نمیکنند؛ اگر احساس آزادی نکنند، به انتخابات روی خوش نشان نمیدهند. اعتماد به نظام جمهوری اسلامی در این انتخابات آشکار شد. و من بعد عرض خواهم کرد که دشمنان همین اعتماد مردم را هدف گرفته‌اند؛ دشمنان ملت ایران میخواهند همین اعتماد را در هم بشکنند. این اعتماد بزرگترین سرمایه‌ی جمهوری اسلامی است، میخواهند این را از جمهوری اسلامی بگیرند؛ میخواهند ایجاد شک کنند، ایجاد تردید کنند درباره‌ی این انتخابات و این اعتمادی را که مردم کردند، تا این اعتماد را متزلزل کنند. دشمنان ملت ایران میدانند که وقتی اعتماد وجود نداشت، مشارکت ضعیف خواهد شد؛ وقتی مشارکت و حضور در صحنه ضعیف شد، مشروعیت نظام دچار تزلزل خواهد شد؛ آنها این را میخواهند؛ هدف دشمن این است. میخواهند اعتماد را بگیرند تا مشارکت را بگیرند، تا مشروعیت را از جمهوری اسلامی بگیرند. این، ضررش بمراتب از آتش زدن بانک و سوزاندن اتوبوس بیشتر است. این، آن چیزی است که با هیچ خسارت دیگری قابل مقایسه نیست. مردم بیایند در یک چنین حرکت عظیمی اینجور مشتاقانه حضور پیدا کنند، بعد به مردم گفته بشود که شما اشتباه کردید به نظام اعتماد کردید؛ نظام قابل اعتماد نبود. دشمن این را میخواهد.

جنگ روانی یعنی چه؟ هدف جنگ روانی، مرعوب کردن است. کی را می‌خواهند مرعوب کنند؟ ملت که مرعوب نمیشود؛ توده‌ی عظیم مردم که مرعوب نمیشوند. چه کسی را می‌خواهند مرعوب کنند؟ مسئولان را، شخصیت‌های سیاسی را، به قول معروف خود ما نخبگان را؛ اینها را می‌خواهند مرعوب کنند. کسانی که قابل تطمیعند، آنها را می‌خواهند تطمیع کنند؛ **اراده‌ی عمومی را می‌خواهند تضعیف کنند؛ درک مردم از واقعیت‌های جامعه‌ی خودشان را می‌خواهند تغییر دهند؛ هدف جنگ روانی این است.** یک نفر که بیمار نیست، صد بار به او بگویند آقا! شما کسالت دارید، شما مریضید، یک مقدار احساس بیماری میکند. به عکس، اگر کسی دچار بیماری هم باشد، صد بار به او بگویند شما حالتان خوب است، احساس صحت میکند. با تلقین می‌خواهند واقعیت‌های کشور ما را در نظر ملت ما دگرگون کنند. ملت ما ملتی است با استعداد، دارای قابلیت، دارای ظرفیت، دارای ثروت‌های عظیم طبیعی؛ چنین ملتی میتواند پیشرو باشد. دلیلی ندارد که این ملت، ناامید باشد؛ **اما آنها می‌خواهند واقعیت‌ها را تغییر دهند و ملت را ناامید کنند؛ می‌خواهند اعتماد ملت را به مسئولان ضعیف کنند.** اینکه مردم به دولت و مسئولان اعتماد داشته باشند، برای یک کشور خیلی نعمت بزرگی است؛ می‌خواهند این نعمت را بگیرند و مردم را بی اعتماد کنند، هم به خودشان، هم به مسئولینشان؛ مردم را با شایعه، به تحریم و خشونت تهدید کنند؛ در تبلیغات، جای مدعی و متهم را عوض کنند. امروز امریکا متهم است و ملتها مدعی امریکایند. ما امروز مدعی امریکا هستیم.

یکی از مسائلی که اینها(دشمنان) به شدت دنبال آن هستند، سلب اعتماد مردم از کارایی نظام است.

قوام نظام جمهوری اسلامی به اعتمادهای مردم نسبت به کسانی است که برای تصدی مراکز قدرت انتخاب میکنند. باید به خواسته‌های مردم عمل و به اعتماد آنها پاسخ داده شود. آن طرف قضیه باید امانت شما را رعایت کند و به اعتماد شما پاسخ دهد؛ این طرف قضیه هم که شما هستید باید چشم خود را باز کنید و متوجه باشید که به چه کسی رأی میدهید و چه کسی را انتخاب میکنید. بعضی از جناحها و گروهها و باندها طوری عمل کردند که مردم دیگر به معرفی آنها اعتماد نمیکنند. این که مردم به معرفی افراد و جناحها و گروهها اعتماد نکنند، ضایعه است.

به طور خلاصه، دشمنان به چند چیز امید بسته‌اند که هم ملت ایران و هم عناصر سیاسی باید به آن توجه کنند. **اولین هدف آنها این است که ملت را نسبت به نظام اسلامی دلسرد و ناامید کنند؛ بیشتر تبلیغات و شایعه‌پراکنی آنها متوجه به این هدف است.** نقطه دومی که به آن امید بسته‌اند، این است که بتوانند اعتقادات و ایمان مردم را که موتور حرکت آنها در گذشته‌های سخت بوده است، خاموش کنند و از مردم بگیرند. هدف سوم این است تا آن جایی که میتوانند، کاری

کنند که مشکلات معیشتی مردم - که دستگاههای اجرایی و مسؤولان دولتی و غیره تلاش میکنند آنها را برطرف کنند - حل نشود. از یک طرف با شایعه‌پراکنی و تبلیغات سوء علیه نظام و انقلاب و امام و ارزشهای انقلابی، مردم را بدبین و ناامید کنند؛ از طرف دیگر با تلاشهای گوناگون مانع از اصلاح امور مردم شوند و نگذارند مشکلات مردم برطرف گردد؛ از یک طرف هم هر ضعیفی که در کشور وجود داشته باشد - ولو ضعفهایی که مدیران اجرایی و دولتها دارند - آن را به نظام اسلامی نسبت دهند. با مجموع این کارها میخواهند این ملت را که پشتوانه واقعی و حقیقی این انقلاب و نظام است، از انقلاب و نظام جدا کنند. البته سعی خود را کرده‌اند، ولی مسلم است که نخواهند توانست.

۱۳۸۰/۰۲/۱۰ - فرمان هشت ماده‌ای به سران قوا درباره مبارزه با مفاسد اقتصادی

اعتماد عمومی به دستگاههای دولتی و قضائی در گرو آن است که این دستگاهها در برخورد با مجرم و متخلف قاطعیت و عدم تزلزل خود را نشان دهند.

۱۳۷۹/۰۴/۰۷ - بیانات در دیدار مسئولان قوه قضائیه و خانواده‌های شهدای هفتم تیر

دستگاه قضایی باید مورد اعتماد عموم مردم قرار گیرد، نه این که در صلاحیت و اقتدار و صلابت آن خدشه شود. البته برای رسیدن به این نقطه، تلاش، پیگیری، کار مداوم همراه با شجاعت و توکل به خدا لازم است، که انسان نشانه‌های آن را بحمدالله مشاهده می‌کند.

۱۳۷۰/۱۲/۱۲ - بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری

اگر امروز بخواهیم برای علمای دین و کسانی که در بین مردم نفوذ کلمه دارند، تکالیف عمده‌ی سیاسی را مشخص کنیم، بلاشک یکی از آن تکالیف این خواهد بود که به اعتماد و اطمینانی که مردم به حرکت اسلامی نظام دارند، روزبه‌روز افزوده بشود. در حقیقت اعتماد مردم است که پشتیبانی آنها را به وجود می‌آورد؛ و پشتیبانی و اتصال مردم به دست‌اندرکاران نظام است که توفیق این حرکت اسلامی را با اهداف اسلامی تضمین میکند؛ و اگر این باشد - که بحمدالله تا امروز بوده و ان‌شاءالله بعد از این هم همیشه خواهد بود - دشمن هیچ کاری نمیتواند بکند. یقیناً پنجه‌ی فولادین ابرقدرتها و صاحبان سلاح و دانش در جهت ضد مردم، نخواهند توانست با همه‌ی قدرت و قوتی که دارند، این ملت را از این راه منحرف کنند و ما را از پیگیری اهداف اسلامی باز بدارند؛ اما شرطش همین نکته‌ی است که عرض کردم؛ باید وحدت کلمه بماند؛ باید اعتماد متقابل دستگاه و مردم بماند. مسؤولان باید به مردم اعتماد کنند؛ کمالین که بحمدالله تاکنون این اعتماد بوده است. مردم هستند که پشتیبان واقعی نظامند؛ این پشتیبانی، متوقف به اعتماد است و این اعتماد هم باید باقی بماند. ان‌شاءالله بایستی وحدت کلمه از بین نرود. وحدت کلمه‌ی ملت، رمز پیشرفت و آسیب‌ناپذیری است.

این حس اعتمادی که مردم نسبت به مسؤولان دارند، چیز بسیار باارزشی است. تبلیغات دشمن سعی میکند این حس اعتماد را از مردم بگیرد؛ در حالی که این حس اعتماد، در طول دوران بعد از انقلاب و حتی پیش از پیروزی آن، برای ملت و انقلاب ما کارساز بود. با همین روح اعتماد بود که مردم حرکت کردند، تجاوز دشمن را دفع نمودند و مملکت را نجات دادند. وقتی به آنها گفته شد که دشمن قصد دارد با تهاجم نظامی، نظام جمهوری اسلامی را منهدم کند و از بین ببرد، مردم قبول کردند و به میدان جنگ رفتند و از موجودیت جمهوری اسلامی و تمامیت کشور دفاع کردند. با گذشت زمان، روشن شد که قضیه چه بوده است. همه فهمیدند که قصد دشمن از سازماندهی این حمله و تهاجم نظامی، همین بود که نظام جمهوری اسلامی را از بین ببرد. مسأله، یک مسأله‌ی مرزی و اختلاف دو همسایه نبود. این اعتماد، کشور را نجات داده است. این اعتماد، در طول دوران حیات با برکت امام عزیزمان، به مسؤولان شجاعت و جرأت کار داده است. در دوران امام بزرگوار، شما میدیدید که ایشان چقدر بر حمایت مردم از مسؤولان تکیه میکردند. این‌طور نبود که امام ضعفهایی را که در دستگاهها وجود دارد، ندانند و نبینند. امام(ره) ضعفها را شاید از بسیاری افراد هم دقیقتر و بهتر مشاهده میکردند. ضعفهایی که در دستگاههای دولتی و قوه‌ی قضاییه و بخشهای مختلف دستگاه وسیع اداری کشور بود، بر امام پوشیده نبود؛ اما با وجود این، تأکید امام این بود که مردم باید با مسؤولان همکاری کنند و پشت سر مدیران کشور قرار بگیرند، تا آن مدیران بتوانند این ضعفها را برطرف کنند.

نکته‌ی دومی که به تک تک آحاد مردم توصیه میکنم، این است که حس اعتمادتان را نسبت به کارگزاران کشور از دست ندهید. ما امروز، بهترینها را در رأس امور مشاهده میکنیم. کسی خیال نکند که اگر اینها نبودند و دیگری بود، چه میشد. به هیچ وجه این‌طور نیست. همه‌ی گروهها و مجموعه‌ها و تیپ‌های اجتماعی، در این یازده سال به صحنه‌ی امتحان آمدند. امروز، کسانی که مسؤولیتها را - که خیلی هم سنگین است - بر دوش گرفته‌اند، انسانهای شایسته و صالحی هستند که میتوان به آنها اعتماد کرد. همه تکلیف دارند این روح اعتماد را در دلها راسخ کنند. کسی مجاز نیست که این روح اعتماد را از مردم بگیرد و دلهای آنان را متزلزل کند. این که بعضی این‌جا و آن‌جا بنشینند و بدون این که احساس مسؤولیت بکنند، اعتماد مردم نسبت به مسؤولان را متزلزل نمایند، یک عمل غلط و غیرانقلابی و غیراسلامی انجام داده‌اند. مردم باید به راننده‌ای که این قطار یا این اتوبوس را میراند و جلو می‌برد، اطمینان داشته باشند تا به او امکان بدهند و کمک کنند که این قافله را به منزل برساند. اگر روح بی اعتمادی حاکم شد، او هم نمیتواند کار کند، اینها هم نمیتوانند کمک کنند.

وظیفه‌ی آحاد مردم در قبال مسئولین هم، اعتماد کردن به مسئولین و همراه بودن با آنهاست. اعتماد به مسئولین و همراه بودن با آنها معنایش این نیست که ما به مسئولین تذکر ندهیم؛ آنجائی که لازم است از آنها انتقادی بشود، انتقاد نکنیم؛ نه، اما با هم باشیم. یکی از هدفهای دشمن، بی اعتماد کردن مردم به مسئولین کشور است؛ این ترفند دشمن

است. پس وظیفه‌ی عمومی برای همه - از صدر تا ذیل - حضور در عرصه‌ی انقلاب و عرصه‌ی دفاع از کشور است در مقابل جبهه‌ی دشمن؛ که خوشبختانه این جبهه هم امروز از سی سال پیش خیلی خیلی عقب‌تر و مشکل‌دارتر است؛ در افغانستان گرفتارند، در عراق گرفتارند، در پاکستان گرفتارند، اخیراً خودشان را در یمن گرفتار کردند؛ با ملتهای منطقه‌ی ما مشکل دارند، با ملتهای خودشان مشکل دارند، در اروپا مشکل دارند. در مقابل این جبهه‌ی دشمن، احساس حضور، احساس مسئولیت برای حضور، وظیفه‌ی همه است. وظیفه‌ی مسئولان، کار کردن، وقت را مغتنم شمردن برای خدمت، خدمت دادن به مردم، هر لحظه‌ای را، هر ساعتی را مغتنم شمردن برای کار، که گره‌ها را باز کنند، مشکلات را برطرف کنند؛ و وظیفه‌ی عمومی مردم در قبال مسئولین، اعتماد، همراهی، پشتیبانی و کمک است. اگر کسی نظری دارد برای کمک، نظر بدهد؛ اگر کسی یک وقت اعتراضی دارد، اعتراض هم اشکالی ندارد، ولی اعتراض باید مقابله نباشد؛ همراهی باشد، مثل دو همسنگر که در یک سنگر نشسته‌اند، ممکن است این به آن اعتراض کند که چرا پایت را دراز کردی یا چرا خوابت برد؟ اینها روبه‌روی هم قرار نمیگیرند.

۱۳۹۴/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی

دشمنان ما صریحاً میگویند که هدفشان از فشارهای اقتصادی یک هدف سیاسی است. هدف آنها این است که مردم ایران را در مقابل نظام اسلامی قرار بدهند؛ توجّه بفرمایید؛ البته بله، «مرگ بر آمریکا»، چون آمریکا آن عامل اصلی این فشارها است و خودشان هم اصرار دارند بر اینکه متمرکز بشوند روی اقتصاد ملت عزیزما. هدفشان چیست؟ هدف این است که مردم را در مقابل دستگاه قرار بدهند؛ این را صریحاً میگویند که میخواهیم فشار اقتصادی بیاوریم تا وضعیت مردم سخت بشود و مردم وادار به اعتراض بشوند در مقابل دولت و در مقابل نظام اسلامی. این را صریحاً میگویند البته به دروغ گاهی ادّعا میکنند که طرفدار ملت ایرانند که این دروغها را نمیشود باور کرد و نباید از دشمن باور کرد، لکن هدفشان همان هدف سیاسی است. میخواهند این امنیتی که امروز در کشور ما هست را - که این امنیت، در منطقه‌ی غرب آسیا که ما در آن قرار داریم، بی‌نظیر است؛ بحمدالله امروز نه در شرق ما، نه در غرب ما، نه در شمال ما، نه در جنوب ما، در هیچ کشوری امنیتی مانند امنیتی که امروز بر کشور ما و ملت ما حاکم است، وجود ندارد - به‌دست مردم از بین ببرند و مردم را وادار کنند به برهم زدن امنیت؛ و حرکات اعتراضی را در کشور شروع کنند؛ دارند تحریک میکنند، دارند کار میکنند، دارند برنامه‌ریزی میکنند. این کاری است که با جدّیت و با شدّت به‌دنبال آن هستند؛ خب این یک شرایط مهم است، این یک چالش بزرگ است. وقتی یک چنین چالشی در کشور وجود دارد، همه‌ی نیروها باید در کنار هم قرار بگیرد، با هم کار کنند و مسئله‌ی اقتصاد را جدّی بگیرند.

۱۳۹۱/۱۱/۲۸ - بیانات در دیدار مردم آذربایجان

آنها(دشمنان) میگویند تکیه‌ی نظام جمهوری اسلامی به این مردم است؛ اگر توانستیم این مردم را از نظام جمهوری اسلامی جدا کنیم، قدرت مقاومت از نظام جمهوری اسلامی گرفته خواهد شد. این فکر طرف مقابل ماست. خب، این فکر دو قسمت دارد؛ یک قسمتش را درست فهمیدند، یک قسمتش را غلط فهمیدند، غلط کردند. آن قسمتی که درست فهمیدند، این است که بله، تکیه‌ی جمهوری اسلامی به این مردم است؛ پشتیبانی

نظام اسلامی، هیچ کس جز انبوه توده‌های عظیم ملت ایران نیست؛ حصار این کشور و این نظام، همین **مردمند**. آنچه که غلط فهمیدند، این است که خیال کردند با فشار تحریم، با زورگوئی در زمینه‌ی مسائل بین‌المللی و بازرگانی و تولید و غیره، خواهند توانست ملت ایران را به زانو در بیاورند و عاجز کنند. اگر فکر میکنند خواهند توانست این پشতوانه را از جمهوری اسلامی بگیرند، اینجا را اشتباه کرده‌اند.

۱۳۸۲/۱۱/۲۴ - بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران

در این بیست‌وپنج سال، دشمنان ایران برای تسلط بر این کشور راههای گوناگونی را پیمودند و همه ناکام. **یک راه برای آنها باقی مانده است و آن، جدا کردن مردم از مسؤولان و نظام است؛ چشم به این راه دوخته‌اند.** همه تلاشها و تبلیغاتی که میکنند و همه حرفهای زیادی‌ای هم که میزنند، به‌خاطر همین است؛ میخواهند مردم را جدا کنند. انتخابات توی دهن دشمن میزند و او را مأیوس میکند؛ احساس میکند که مردم در میدان دفاع از کشور و مرزها و مصالح و نظامشان قرص و محکم ایستاده‌اند.

۷ مشارکت مردم:

۱۳۸۴/۰۲/۱۷ - بیانات در دیدار مردم شهرستان جیرفت

اصل حضور مردم در صحنه‌ی انتخابات مهم است؛ زیرا مشارکت عمومی نشان‌دهنده‌ی همبستگی ملی است و همبستگی ملی می‌تواند در مقابل توطئه‌های دشمنان به کشور مصونیت ببخشد. دشمن از اختلافات سود می‌برد و از تشتت آراء مردم سوء استفاده می‌کند. دشمن از دودستگیها و فتنه‌گریها و جنگ‌افروزیهای داخل کشور استفاده می‌کند. وقتی یک ملت یکپارچه و یکدست باشد و مسؤولان کشور همه با یکدیگر همدل و همراه باشند، شمشیر دشمن کُند میشود و جرأت نمیکند به چنین کشور و ملتی نظر بد بیندازد و با او به چشم توطئه نگاه کند. مشارکت مردم در امر انتخابات میتواند این همبستگی ملی را در مقابل چشمان دشمن عنود و حيله‌گر به نمایش بگذارد و به ملت و کشور ما مصونیت ببخشد. لذا من بارها گفته‌ام که اصل حضور مردم در انتخابات، حتی از انتخاب اصلح هم مهمتر است؛ اگرچه انتخاب اصلح هم بسیار اهمیت دارد.

۱۳۸۴/۰۱/۰۱ - پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۸۴

یقیناً مشارکت عمومی مردم - چه در انتخابات و چه در مسائل گوناگونی که این دولت و همچنین دولت آینده در پیش رو دارد - و همبستگی ملی آنان خواهد توانست به پیشرفت برنامه‌ها کمک کند.

۱۳۸۶/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی

آحاد مردم و صنوف مختلف مردم میتوانند سرمایه‌گذاری کنند؛ میتوانند در این راه با یکدیگر شریک شوند و سهیم باشند. علاوه بر سهام عدالتی که تقریباً ده میلیون نفر را شامل میشود - که مال دو دهک پائین جامعه است - بقیه‌ی آحاد مردم هم میتوانند از این سیاستها استفاده کنند؛ راه دارد. مسئولین دولتی باید راههای مشارکت مردم را در فعالیتهای اقتصادی به آنها بگویند. این سیاستها به معنای تولید ثروت عمومی برای جامعه است. تولید ثروت از نظر اسلامی بی مانع است.

۱۳۸۴/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی

ملت ایران برای این که رشد و پیشرفت لازم را در همه‌ی صحنه‌ها - که شایسته‌ی آن است - به دست بیاورد، احتیاج دارد به تقویت همبستگی ملی و مشارکت عمومی در همه‌ی میدانهای طلب‌کننده‌ی حضور ملت.

۱۳۸۴/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی

آنچه امروز درباره‌ی این مسأله عرض می‌کنم، چند نکته است: یکی این که حضور آگاهانه در انتخابات ریاست جمهوری و انتخاب هوشمندانه از سوی آحاد مردم، یک مشارکت در سرنوشت کشور است. کشور ما متکی

به آراء مردم است. علت این که دشمنان ملت و طمع ورزان به این آب و خاک نتوانسته اند در طول بیست و شش سال گذشته گزندی وارد کنند، حضور و اراده و مشارکت مردم در صحنه های مختلف بوده است. راهپیمایی های شما در بیست و دوم بهمن یا در روز قدس و شرکت شما در انتخابات های گوناگون سالهای گذشته، این کشور را بیمه کرده است. **مشارکت در سرنوشت کشور علاوه بر این که در اداره و تعیین مدیریت کشور نقش دارد، در خنثی کردن دشمنی دشمنان هم بزرگترین نقش را ایفا می کند.**

۱۳۷۵/۰۶/۰۸ - بیانات در دیدار رئیس جمهور و هیأت وزیران

مطلب دیگری که در همه زمینه های سازندگی لازم است، این است که ما به صورت یک اصل، از اوایل انقلاب، روی مشارکت مردم تکیه کردیم. امام رضوان الله تعالی علیه، مکرر در مکرر، درباره مشارکت دادن مردم، توصیه می کردند و حرف می زدند. آن روزها، تفکری هم وجود داشت که مردم را تقریباً از میدانهای گوناگون دور می کرد. بعد هم بحمد الله همه به این رسیدند که نه؛ مردم بایستی در مسائل گوناگون کشور، چه مسائل اقتصادی و چه سایر زمینه ها - در مسائل سیاسی که بحمد الله حالا هم دخالت دارند- شرکت و دخالت داشته باشند. امروز هم این طوری است؛ باید هم باشد. این، یک اصل هم هست که مردم بایستی در کارهای دولت، سهیم، شریک، همکار و مباشر کار باشند؛ لیکن نکته اساسی که در اینجا وجود دارد، این است که نوع دخالت مردم، نباید منجر به این شود که بعضی از قشرهای مردم یا بعضی از افراد زرنگ در میان مردم، سودهای کلان و بادآورده ببرند؛ در حالی که عده دیگری از مردم، در اولیات زندگی در بمانند. یعنی همان مسأله اساسی عدالت اجتماعی و رسیدگی به همه قشرها در بخشهای مختلف، باید مورد توجه قرار گیرد. الآن در بخشهای مختلف کشور، دولت در وزارتخانه های مختلف، یا طبق قانون، یا طبق سیاستهایی که در این وزارتخانه خاص وجود دارد- که خوب هم هست و ایرادی ندارد- هرکدام به نحوی مسائلشان را با مردم، هماهنگ و متوازن می کنند؛ لیکن حتماً باید توجه کنید که از قیل امکانات و موجودی دولت- که متعلق به همه مردم است- این طور نشود که ثروتهای بادآورده ای به وجود آید و در مقابل، همچنان که لازمه وجود ثروت بادآورده در کشور است، عده ای محروم بمانند.

۱۳۸۴/۰۲/۱۱ - بیانات در دیدار مردم کرمان

اول سال عرض کردیم که امسال را «سال همبستگی ملی و مشارکت عمومی» بنامیم؛ نه فقط برای اینکه یک نام گذاری انجام بگیرد، بلکه برای اینکه مشارکت عمومی تحقق پیدا کند و ملت یکپارچه ما پشت سر مسئولان با تدبیر و مؤمن و انقلابی بتواند گام های بلندی را به سوی اهداف متعالی نظام بردارد و خود را به آن هدف ها نزدیک کند.

۱۳۸۴/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی

همه ملت ایران، بخصوص نخبگان، جوانان، دانشجویان و کسانی که حوزه تأثیری فراتر از حول و حوش خودشان دارند، بدانند امروز علاج همه مشکلات این کشور، همبستگی و مشارکت عمومی است.

همه سعی کنند مشارکت عمومی را تضمین و به تحقق یافتن آن کمک کنند. آحاد مردم هم مخاطبند، که حالا ما این شاء الله دیدارهای چندگانه‌ای با آحاد مردم و با عموم ملت در عید فطر و قبل از آن - اگر عمری باشد - خواهیم داشت و به آن‌ها عرض می‌کنیم. به شما هم حالا عرض می‌کنیم، همه در این جهت کمک کنند.

اعتماد به مردم، عقیده واقعی به مشارکت مردم. بعضی‌ها اسم مردم را می‌آورند؛ اما حقیقتاً اعتقادی به مشارکت مردم ندارند. بعضی اسم مردم را می‌آورند؛ اما به مردم اعتماد ندارند. بنای جمهوری اسلامی بر اعتماد به مردم و اعتقاد به مشارکت مردم است.

در نگاه به سال ۹۳ آنچه به نظر این حقیر مهم‌تر از همه است، دو مسئله است: یک مسئله همین مسئله اقتصاد و دیگری مسئله فرهنگ است. در هر دو عرصه و در هر دو زمینه توقعی که وجود دارد، تلاش مشترکی است میان مسئولان کشور و آحاد مردم. آنچه برای بنای زندگی و سازندگی آینده مورد انتظار است، بدون مشارکت مردم تحقق‌پذیر نیست. بنابراین علاوه بر مدیریتی که مسئولین باید انجام بدهند، حضور مردم در هر دو عرصه لازم و ضروری است؛ هم عرصه اقتصاد، هم عرصه فرهنگ. بدون حضور مردم کار پیش نخواهد رفت و مقصود تحقق پیدا نخواهد کرد. مردم در گروه‌های گوناگون مردمی با اراده و عزم راسخ ملی می‌توانند نقش‌آفرینی کنند. مسئولین هم برای اینکه بتوانند کار را به درستی پیش ببرند، احتیاج به پشتیبانی مردم دارند. آنها هم بایستی با توکل به خدای متعال و با استمداد از توفیقات و تأییدات الهی و کمک مردمی، مجاهدانه وارد میدان عمل بشوند؛ هم در زمینه اقتصاد و هم در زمینه فرهنگ. من ان‌شاءالله توضیح همه این موارد را در سخنرانی روز جمعه به عرض ملت ایران خواهیم رساند. لذا به گمان من آنچه در این سال جدید پیش رو داریم، عبارت است از اقتصادی که به کمک مسئولان و مردم شکوفایی پیدا کند، و فرهنگی که با همت مسئولان و مردم بتواند سمت و سوی حرکت بزرگ کشور ما و ملت ما را معین کند. لذا من شعار امسال را و نام امسال را این قرار دادم: «اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی».

اگر ملت ایران همین سرعت و شتاب پیشرفت را - چه در زمینه علمی، چه در زمینه سیاسی، چه در زمینه اجتماعی، چه در زمینه فرهنگی و معرفتی - حفظ کند، بلاشک زمان زیادی طول نخواهد کشید که در جایگاه شایسته خود قرار خواهد گرفت؛ آن چیزی که شایسته ملت ایران است. بخش زیادی از این مسئله با آموزش و پرورش ارتباط دارد، بخش مهمی از آن به مدیران کشور در زمینه‌های اجرایی ارتباط پیدا میکند؛ اینها است که مسائل کشور را حساس میکند در نظر هر انسان بصیر و بیننده‌ای؛ اینها است که حماسه لازم دارد. بدون حماسه، این جهشها به وجود نمی‌آید. آن وقتی که حماسه باشد، شور و نشاط باشد، جهش قابل تصور است؛ میتوان فرض کرد که جهش انجام بگیرد. ما در دوران دفاع مقدس

این را امتحان کردیم؛ در هر جایی هم که مردم مشارکت داده شدند، این را امتحان کردیم. ان شاء الله در زمینه‌ی حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی هم باید این را ملت ایران به چشم ببیند؛ و بخش زیادی از این، به عهده شما معلمین عزیز است.

۱۳۹۱/۰۶/۰۲ - بیانات در دیدار رئیس‌جمهوری و اعضای هیأت دولت

به مردم هم باید واقعاً میدان داده شود. البته در بیانات دوستان به برخی از این حوادثی که ناشی از پیگیری مفسدین اقتصادی و مفساد اقتصادی است، اشاره شد. واقعاً نمیشود ما کار اقتصادی درست و قوی بکنیم، اما با مفساد اقتصادی مبارزه نکنیم؛ این واقعاً نشدنی است. همان چند سال پیش هم که من راجع به این قضیه بحث کردم و مطالبی را به مسئولین کشور گفتم، به همین نکته توجه داشتم، که تصور نشود ما میتوانیم سرمایه‌گذاری مردمی و کار سالم مردمی داشته باشیم، بدون مبارزه‌ی با مفساد اقتصادی؛ و تصور نشود که مبارزه‌ی با مفساد اقتصادی موجب میشود که ما مشارکت مردم و سرمایه‌گذاری مردم را کم داشته باشیم؛ نه، چون اکثر کسانی که میخواهند وارد میدان اقتصادی بشوند، اهل کار سالمند، مردمان سالمی هستند؛ حالا یکی دو نفر هم آدمهای ناسالم پیدا میشوند. باید با چشمهای تیزبین، ریزبین و دوربین مراقبت کنید که کسانی نیایند به عنوان ایجاد اشتغال و ایجاد کار و کارآفرینی تسهیلات بانکی بگیرند، اما کارآفرینی واقعی انجام نگیرد. این را باید مراقبت کنید؛ هم شما مراقبت کنید، هم قوه قضائیه مراقبت کند. به نظر من همکاری قوه مجریه و قوه قضائیه در اینجا یک کار بسیار لازمی است.

۱۳۹۰/۰۷/۲۰ - بیانات در دیدار مردم کرمانشاه

حضور مردم چه جوری است؟ این، همان نکته اصلی است. اینجا است که مسئولین باید زمینه‌ها را، مدل‌ها را، فرمولهای عملی و قابل فهم عموم را، فرمولهای اعتمادبخش را برای مشارکت مردم فراهم کنند. در هر بخشی میشود این کارها را کرد. هم قوه مجریه، هم قوه قضائیه، هم قوه مقننه به شیوه خاص خود میتوانند این را تأمین کنند؛ از ابتکار مردم، از فکر مردم، از نیرو و انگیزه مردم، از نشاط جوانی جوانان ما - که قشر عظیم و وسیعی هستند - میتوانند استفاده کنند؛ این جزو کارهایی است که باید ان شاء الله با سازوکار شفاف از سوی مسئولین انجام بگیرد. البته کارهایی در زمینه‌های مختلف شده است، راههایی باز شده است؛ اما بیش از این میشود کار کرد و حضور همه مردم را تأمین کرد، تا یک جوان، یک پیر، یک صنعتگر، یک مبتکر بداند که در این حرکت عمومی در کجا قرار میگیرد. همه چیز با یک چنین سازوکاری به سامان میرسد؛ مثل گذشته.

۱۳۹۰/۰۱/۰۱ - بیانات در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی

مشارکت مستقیم مردم در امر اقتصاد، لازم است. این نیازمند توانمند شدن است، نیازمند اطلاعات لازم است؛ که اینها را باید مسئولین در اختیار مردم بگذارند و امیدواریم ان شاء الله این روند روزبه‌روز توسعه پیدا کند. البته رسانه‌ها نقش دارند، رادیو و تلویزیون نقش دارند، میتوانند مردم را آگاه کنند؛ دولت هم باید فعال برخورد کند و بتواند ان شاء الله مسئله اقتصادی را پیش ببرند.

دشمنان ملت ایران می‌دانند که وقتی اعتماد وجود نداشت، مشارکت ضعیف خواهد شد؛ وقتی مشارکت و حضور در صحنه ضعیف شد، مشروعیت نظام دچار تزلزل خواهد شد؛ آن‌ها این را می‌خواهند؛ هدف دشمن این است. می‌خواهند اعتماد را بگیرند تا مشارکت را بگیرند، تا مشروعیت را از جمهوری اسلامی بگیرند. این، ضررش به مراتب از آتش زدن بانک و سوزاندن اتوبوس بیشتر است. این، آن چیزی است که با هیچ خسارت دیگری قابل مقایسه نیست. مردم بیایند در یک چنین حرکت عظیمی این‌جور مشتاقانه حضور پیدا کنند، بعد به مردم گفته بشود که شما اشتباه کردید به نظام اعتماد کردید؛ نظام قابل اعتماد نبود. دشمن این را می‌خواهد.

در این مطبوعات ما، در این نوشته‌های [کشور] ما، در سایت‌های فضای مجازی و غیره، بعضی ستایش میکنند، بعضی هم مخالفت میکنند؛ به اعتقاد بنده مبالغه نباید کرد، عجله هم نباید کرد، باید ببینیم چه اتفاقی خواهد افتاد؛ البته من به خود مسئولین هم این را گفته‌ام همین چند روز؛ مسئولین باید بیایند مردم را و بخصوص نخبگان را از جزئیات و واقعیات مطلع کنند؛ ما چیز محرمانه نداریم، چیز مخفی نداریم. این مصداق همدلی با مردم است؛ همدلی و هم‌زبانی که ما گفته‌ایم، همدلی یک چیز زورکی نیست، یک چیز دستوری نیست که کسی دستور بدهد که مردم همدلی کنید، مردم هم بگویند چشم، این همدلی نمیشود؛ همدلی مثل یک گل است، مثل یک نهال و بوته‌ی گل است، باید نهال را نشاند در زمین، بعد از آن مراقبت کرد، آن را آبیاری کرد، از لطمه زدن به آن باید جلوگیری کرد تا این همدلی رشد کند؛ بدون این، همدلی نخواهد شد. همدلی از هم‌زبانی هم بهتر است، هم‌زبانی هم خوب است.

ای بسا هندو و ترک هم‌زبان ای بسا دو ترک چون بیگانگان

پس زبان محرمی خود دیگر است همدلی از هم‌زبانی بهتر است

همدلی لازم است؛ همدلی را باید به‌وجود آورد؛ همدلی را باید رشد داد. این توصیه‌ی من به همه است. الان فرصت خوبی است برای همدلی؛ یک عده‌ای مخالفند، یک عده‌ای اعتراض دارند؛ خیلی خب، مسئولین ما که مردمان صادقی هستند، مردمان علاقه‌مند به منافع ملی‌اند، بسیار خب، یک جمعی از مخالفین را — از آن افرادی را که شاخصند — دعوت کنند، حرفهای آنها را بشنوند؛ ای بسا در حرفهای آنها یک نکته‌ای باشد که این نکته را اگر رعایت کنند، کارشان بهتر پیش برود؛ اگر چنانچه نکته‌ای هم نبود، آنها را قانع کنند؛ این میشود همدلی؛ این میشود یکسان‌سازی دلها و احساسها، و به تبع آن عملها. به نظر من بنشینند، بشنوند، بحث کنند. حالا ممکن است بگویند آقا ما سه ماه بیشتر زمان نداریم؛ خب، حالا سه ماه بشود چهار ماه، آسمان که به زمین نمی‌آید؛ چه اشکالی دارد؟ کم‌اینکه آنها در یک برهه‌ی دیگری هفت ماه زمان را عقب انداختند. خیلی خب، دوستان ما هم اگر چنانچه در این همدلی‌ها و هم‌زبانی‌ها و تبادل نظرها یک وقتی گرفته شد، چه اشکال دارد، وقتی گرفته بشود، یک خرده زمان آن تصمیمات نهایی عقب بیفتد؛ طوری نخواهد شد.